ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՏԷՀԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Պօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . . 125 »

40 ՓԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Գէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3իւնճի սահիֆէլէր . . . 5 ղրշ.
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »
Ֆիթ-ԱՐ . Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ .
2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 ղրշ.
4իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլունուր :

Մէկթուպ Նաֆիյա, տայիր, պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր :

ԿԻՒՆՆԻՒ ԿԷՉՄԻՇ Ն° 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Խաւարինեանէի, հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 խանէտէ տըր : — Կազէթանըն ումուրը խաւարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր :

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Րումէլիի Շարգի վալիի ճէտիտի Կավրիէլ Քրիսթօվիչ բաշա հազրէթլէրինին խաքիպայի հազրէթը Շէհրիյարիյէ արզը ուպուտիյէթ վէ չիւքրանիյէթ իչիւն չիմտի Տէրսաատէթէ կէլմէսի թապիրաթը մաալահաթտան իսէ տէ, պունա գարշը պիր միւչքիլաթ վիւճուտը օլմագտա տըր . Շէօյլէ քի, վիլայէթը մէզքիւրէնին նիզամնամէսի ճեասիսի անքեամընճա, վալինին մուվագգաթէն մագամընտան ղայպուպէթի էսնասընտա, խալըֆը վիլայէթ սըրքեաթիպի մագամը մէզքիւրէ գայիմագամ օլապիլիր : Իմտի Կավրիէլ բաշա հազրէթլէրի իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ, մագամը վիլայէթէ կէչմէզ իտըրէ վիլայէթ սըրքեաթիպի մէմուրիյէթինի թէրք իթմիչ վէ մէմուրիյէթը մէզքիւրէյէ հէնիւզ հիչ քիմսէ թային օլունմամըշ տըր : Պինաէալէյհ էկէր Կավրիէլ բաշա հազրէթլէրի պուրատան Ֆիլիպէտէն ղայպուպէթ իտէճէք օլուր իսէ, նիզամէն իճապ վէ քեափիլ իթմէք սէլահիյէթինի հաիզ օլան քիմսէ պուլունմայաճագ տըր : Պու ճիհէթլէ իսէ Րումէլիի Շարգի ահվալընա տաիր ճազըլան խուսուսի մէքթուպլարը միւնտէրիճաթընտան վէ Օսմանլը կազէթալարընըն տէրմիյան իթտիքլէրի պազը միւթալէաթտան [illegible] խաթէրճէ օլունտուղունա կէօրէ, Ֆիլիպէտէ ումուրը ամմէ պու էսնատէ վալիի ճէտիտին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտէճէք վէ միւչարէլէյհին ղայպուպէթ իթմէմէսինի [illegible] պիր հալտէ տըր : (Լէ-ֆէ-է)

—

Կավրիէլ Քրիսթօվիչ բաշա հազրէթլէրինին Շարգի Րումէլի վալիլիյինէ թայինի պուլունտուղունա տաիր նուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէ կէչէն բազար կիւնիւ Մապէյնը Հիւմայունտա պաշ քիթապէթէ [illegible] միւշարէլէյհէ թէպլիղ գըլընմըշ տըր :

—

Ֆիլիպէտէ նէշր օլունան Հէլէլ կազէթասընտա օգունմուշ տըր :

«Լիպէրալ ֆիրգէսի վէ էօթէ-քին պէրու Ալէգօ բաշա հազրէթլէրինէ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթլէրի պէրքեամալ օլան ֆրգա թարաֆընտան պու տէֆա էհալիյէ խիթապէն պիր պէյաննամէ նէշր օլունուպ, պունտա վիլայէթ իտարէի [illegible] թային օլունմամըշ օլուպ, Ալէգօ բաշա հազրէթլէրինին իպգասը իսէ մէզքիւր պուլունտուղընտան պահսիլէ, միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին թէճտիտը մէմուրիյէթլէրինի հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Եվրոպա տուէլը մուազզամասընտան թալէպ ու իսթիտաա իչիւն էհալի նիւմայիշլէր իճրասընա թէշվիգ օլունմուշ տըր :

«Իշպու պէյաննամէնին կէճէլէյին քէօշէ պաշլարընա ապըլմըշ օլան նիւսխալէրի սապահլայըն պօլիս թարաֆընտան թօփլանտըղը կիպի, վիլայէթին պիլճիւմլէ քէօյ վէ գասապալարընտա պու Հօլտա պէյաննամէլէր նէշր օլունուր իսէ, պունլարըն [illegible] թարաֆընտան [illegible] էհէմմիյէթ վէրիլմէլէսինին [illegible] միւթէալլիգ [illegible] տըր ...»

—

Շարգի Րումէլի վալիսի սապըգ Ալէգօ բաշա հազրէթլէրի Եվրօպայա սէյահաթ իչիւն Պապը Ալիտէն րուխսաթ իսթէմիշ իսէ տէ, պու սէյահաթը չիմտիլիք թէէխխիւր իթմէսի թավսիյէ օլունմուշ-ըը Վիէննա կազէթալարը խապէր վէրիյոր :

—

Ֆիլիպէօպօլիսին պէյանընա կէօրէ, Շարգի Րումէլի վալիսի սապըգ Ալէգօ բաշա հազրէթլէրի Ֆիլիպէտէ պուլունան գայըն պիրատէրի Մ. Պալթաճիյէ պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, փարի գօնագընտա պուլընան քեաֆֆէի էշեայը մահալլի հիւքիւմէթինէ իատէ իթմէսինի թավսիյէ իթմիշ օլմասը, վիլայէթը մէզքիւրէ [illegible] միւտի[illegible]ին պիրեր մէմուր [illegible] իմիշլէր :

—

[illegible] պէյանընա կէօրէ, Շարգի-Րումէլի վիլայէթինտէ վէրկիլէր կիւճ թահսիլ օլունմագտա օլմագլա, Օսմանլը Պանգասը իհթիյաճաթը հազըրէ իչիւն վիլայէթը մէզքիւրէ խազինէսինէ 8000 լիրա իգրազ իթմիչ տիր :

—

Լա Թիւրքինին թօղրուտան թօղրույա Մըսըրտան ալտըղը մալումաթա կէօրէ, Տօնկօլա աշիրէթ թարաֆընտան զապթ օլունմուշ տըր : Շէհրը մէզքիւր էհալիսինին պէր գըսմը ֆիրարա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր :

Մալումաթը մէզքիւրէյէ կէօրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի պիր Սուտան սէֆէրի մէսարիֆինէ մէտար օլմագ իւզրէ, Մըսըր հիւքիւմէթինէ 2 միլիօն լիրա իսթիգրազ իթտիրմէք արզուսընտա պուլունույօր իմիշ :

—

Տէրսաատէթտէն Վիէննայա Նոյէ Ֆրայէ Բրէսսէ կազէթասընա ճազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Պապը Ալի էվվէլճէ տէվլէթլէր վէ պախուսուս Ֆրանսա իլէ իթթիֆագ հասըլ իթտիքտէն վէ զաթը հազրէթը Շէհրիյարինին Մըսըր իշլէրինէ օլան հուգուգը հիւքիւմրանիսինին մուհաֆազա օլունաճաղընա տաիր Ինկիլթէրրատան թէէմինաթ ալըզ էյլէտիքտէն սօնրա, Լօնտրատա մուգիմ Օսմանլը սէֆիրի Միւսիւրիւս բաշա հազրէթլէրինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտուպ, գօնֆէրանսըն բրօկրամընտա բուլթիգա վէ իտարէյէ միւթէալլիգ մէսաիլ մէվճուտ պուլունընճա, գօնֆէրանսը պիլա գայտը իսթիրագ գապուլ իթմէք նիյէթինտէ օլունտուղընը պէյան ու իշար իթմիչ տիր :

—

Պէօֆէր Էտէյէօնինին պէյանընա կէօրէ, Սուտանտա Մասուվա իլէ Կասսալա արասընտա պուլընան Մըսըր ասաքիրը մուհաֆըզլարըն մուխապէրաթը մինգաթի օլմուշ տըր : Ասիլէր չիմտիյէ գատար խալընըզ թէլէկրաֆ թէլլէրինի քէսմէքլէ իքթիֆա իթմէքտէ իքէն, չիմտի տիրէքլէրի տախի տէվիրիպ խազմագտա իմիշլէր :

—

Գահիրէտէն խազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Հէր հանկի թարիգլէ միւմքին օլուրսա վէ հաթթա Մասուվա թարիգլիլէ պիլէ ժէնէրալ Կորտոնա բօսթա թաթարլարը իրսալ իթմէյէ թէշրար թէշրիպէ օլունաճագ ըմիշ : Պու թաթարլար Լորտ Կրանվիլին ապրիլ 23 թարիխլի պիր մէքթուպընը մուժարիյէհ Ժէնէրալա կէօթիւրէճէքլէր տիր . Օ մէքթուպտա մէքթուպը մէզքիւրը [illegible] չօգ չալըշմըշլըր իսէ տէ ; մուվաֆֆագիյէթ հասըլ օլամամըշ տըր :

Իշպու մէքթուպտա Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրը՝ քէնտիսինէ նէ գատար գուվվէթ իգթիզա իտէպիլէճէկինի Ժէնէրալ Կորտօնա սիւալ իթմէքտէ իսէ տէ, իմտատ կէօնտէրիլէճէկինէ տաիր գաթի պիր վաատտա պուլունմամագտա տըր :

—

Ավսթրիա վէլիի ահտը Արշիտիւգ Րօտօլֆ Տէրսաատէթէ սէյահաթը միւնասէպէթիլէ կէչէնտէ պահրիյէ պինպաշըլըղընտան Մէհմէտ պէյին գումանտասընտա թէչքիլ օլունան պահրիյէ նիւմունէ թապուրը հագգընտա բէտէրի իմբէրաթօր Ֆրանսուա—Ժօզէֆ հազրէթլէրինէ բէք չօգ մէթ այիշտէ պուլունտուղը ճիհէթլէ, քեյֆիյէթ Վիէննա սէֆարէթը Սէնիյէսի պահրիյէ աթաշէսի թարաֆընտան նէզարէթէ Պահրիյէյէ արզ ու իշար օլունմուշ տըր :

—

Պիր Վիէննա կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ հիւքիւմէթը Օսմանիյէ՝ ումուրը աալիյէ վէ միւլքիյէնին սուրէթը ճէրէյանընտա վագը օլան սուի իսթիմալաթա պիր չարէ վէ թէտպիր պուլմագ իչիւն [illegible] իսթիմալաթը ազիմէ սարֆ իթմէքտէ տիր :

—

Թիճարէթ աչտումէլէրինէ տաիր կէչէնտէ Րուսիա սէֆարէթի թարաֆընտան Պապը Ալիյէ թագտիմ օլունան թագրիրին մէալի պու քէրրէ Վիէննա կազէթալարընտա կէօրիւլմիւշ տիր :

Րուսիա սէֆարէթի իշպու թագրիրտէ, թիճարէթ աչտումէլէրինին միւտտէթլէրի միւնգազիյէ օլմաղը հասէպիլէ, էսքի աչտումէլէր մուճիպինճէ էճնէպի թէպաալարընըն հագգ օլուգլարը հուգուգ վէ իմթիյազաթըն պագը օլունուղընը, վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին տուէլը էճնէպիյէ իլէ օլան միւնասէպաթընըն մէզքիւր աչտումէլէր իւզէրինէ թէէսսիւս պէրթէմամ պուլունտուղընը, վէ էճնի աչտումէլէրին էսքի աչտումէլէրին [illegible] օլտուգլարընը [illegible] էյլէմիշ տիր :

—

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ Իթալիատա կէչէն Արնաւուտլարընըն լիսանը իլէ [illegible] պիր կազէթա նէշր օլունմաղընը, վէ [illegible] մէզքիւր կազէթանըն Արնաւուտլըղա կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղընը իսթիհպար իտէրէք, կազէթաի մէզքիւրըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլընի թահթը մէմնուիյէթէ ալըմըշ տըր :

—

Տըրաճտան ալընան մալումաթա կէօրէ, պիր Ինկիլիզ Գօրֆուտա սապըգ Օսմանլը չէհպէնտէրի Գօնստէնսօ պէյին մալը օլան պիր քիւչիւք սէֆինէյէ րաքիպէն, Մըսըր իչիւն Արնաւուտ ասքէրի խազմագ իւզրէ Տըրաճայա կէլմիչ իսէ տէ, օլունան չիւբհէ իւզէրինէ մէզքիւր սէֆինէ հիւքիւմէթը մահալլիյէ թարաֆընտան պասըլարագ, ասքէր խազըլմըշ օլան 4 Արնաւուտ թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր :

—

Էրզրումին բիմալէթինէ կէօրէ, Հէմվալէնտիլէր համիլլէրի միյանընտա պազը միւնազաալար զուհուր իթմիշ տիր : Հէմվալէնտիլէր՝ ատի բօլիցալար կիպի ալընըպ սաթըլտըղը, վէ պինաէն ալէյհ խալընըզ պիր ճիւօ իլէ էլտէն էլէ կէչտիկի էհիլտէն, պունլարը համիլ օլանլարտան պազըլարը մէզքիւր հէմվալէլէրի քէնտիլէրինէ տէվր ու ֆիրուխթ իտէնլէր աչիյանլէրինտէ իգամէի տավա իտէրէք, բարալարընը իատէ իթիւպ հէմվալէնտէլէրինի կէրի ալմալարը թալէպ իթմիչլէր տիր : Մէհաքիմին պու տավալարը նասըլ րույէթ իտէճէյի մէճհուլ տըր :

Կազէթաի մէզքիւրըն պէյանընա կէօրէ, Մալիյէ խազինէսի հէմվալէլէր թէէտիյաթընա թախսիս օլունան 1299 սէնէսի պագայասընա մահսուպէն պիր մըգտար մէպլաղ ախզ էյլէմիշ տիր :

—

Րումէլի չըմէնտիֆէրլէրինին Եվրոպա չըմէնտիֆէրլէրի իլէ պիրլէշմէսի մատտէսինէ միւթէալլիգ Էվրագ՝ Մէճլիսը Խասսը [illegible] օլ պապտաքի մազպաթասը իլէ պէրապէր Մապէյնէ արզ օլունմուշ տըր :

Իշպու մազպաթա՝ մէսէլէի մէզքիւրէնին պիր միւքէմմէլ թագրիրը թարիխիսիյէ, մէզքիւր պիրլէշմէ խաթթըլընըն ինշասը իչիւն պուլունան [illegible] նաֆիա նէզարէթինտէն մէճլիսը [illegible] արզ օլունան վէ Պարօն Հիրշին օլ պապտաքի թէքլիֆաթընը թաատիլ իտէն պիր լայիհա իւզէրինէ մումաիլէյհ Պարօն Հիրշ իլէ միւզաքէրաթա միւսաատէ իսթիհսալընը հավի իմիչ :

—

Պօլկարիսթան էմարէթինին պու սէնէքի պիւտճէսինտէ [illegible] մէսարիֆի օլարագ 370,948 ֆրանգ կէօսթէրիլմիշ տիր :

—

Մըսըրտա սըհհէթը ումումիյէ պէրքեամալ տըր : Մըսըր սըհհիյէ մէճլիսինին պիր բիւլթէնասընա կէօրէ, Հինտիսթանտան վարըտ [illegible] մայիս 6նըն կիւնիւ խիթամ պուլան հաֆթա ղարֆընտա [illegible] խալընըզ 1 վէֆաթ վուգու պուլմուշ տըր :

Մէճլիսը մէզքիւր [illegible] գարար վէրմիշ տիր :

ՊԷՅ-ՊԱԶԱՐ ՀԱՐԻԳԻ

Պէյ-Պազար հարիգզէտէկեանընըն [illegible] թէսսիւս [illegible] գալմըշ [illegible] Շահանէ [illegible] հարիգզէտէկեանընա մուավէնէթ [illegible] իթմիչ տիր :

Ջամը հազրէթը Բատիշահի հարիգզէտէկեանա մուավէնէթ իչիւն էվվէլճէ [illegible] իհսան գըլընտուղը [illegible] վալիի բաշա հազրէթլէրինէ պա թէլէկրաֆ էմր վէրիլմէսինի պազ Մապէյնի [illegible] տըր :

Սատրազամ հազրէթլէրի հարիգզէտէկեանա սէրիան մուավէնէթ իչիւն իթթիխազը լազըմ կէլէն թէտապիր հագգընտա Շէհր Էմինի Մաղհար վէ Թիճարէթ վէ Զըրաաթ Նազըրը Սուպհի բաշալար հազրէթլէրի իլէ էվվէլքի կիւն ուզուն միւտտէթ պիր միւլագաթտա պուլունմըշ տըր :

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս [illegible] մաթպուամըզա [illegible] թէլէկրաֆլար տըր :

Լօնտրա 19 մայիս

Մէճլիսը Մէպուսանտա Մ. Կըլատսթօն՝ Սըր Վ. Պարթլէթին պիր սիւալինէ ճէվապէն, հիւքիւմէթին գօնֆէրանս էսասընը Մէճլիսը Մէպուսանա նասըլ թէպլիղ իթմիչ իսէ [illegible] պազը թաֆսիլաթը պէյան իթմիչ, վէ Ինկիլթէրրանըն Մըսըրտաքի [illegible] հագգընտա Ֆըրանսանըն իյզահաթ թալէպ էյլէտիքլէրինի, վէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանըն [illegible] իթտիֆագտա սօնրա, տիկէր տէվլէթլէրին [illegible] սիւալ իտէճէքլէրինի [illegible] էյլէմիչ տիր :

Աժանս [illegible] թարաֆընտան [illegible]

Լօնտրա 20 մայիս

Պու սապահքի Տէյլի Նէյզ Մըսըր ումուրը մալիյէսի գօնֆէրանսընտան պահս իթտիքի սըրատա, Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա արասընտա միւզաքէրաթըն հէնիւզ տէվամ իթմէքտէ [illegible] պէյան իթմիչ, վէ միւզաքէրաթը մէզքիւրէ խիթամ պուլունճա, Մ. Կլատսթօնըն տիւէլը սաիրէ էլչիլէրինի սիւվալ իտէճէկինի իլավէ էյլէմիչ տիր :

Բէյթէրապուրկ 20 մայիս

Մէրվ Քյալէթինին վալիի ճէտիտի բրէնս Տօնտուգօֆ Գօրսագօֆ՝ մայիս 14ըտէ Մէրվէ միւվասէլէթ էթմիչ տիր :

Խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, [illegible]

Պէրլին 21 մայիս

Ալմանիա Բէյխսթագը մէճլիսինտէ գապուլ օլունան սօսյալիսթլէր հագգընտաքի գանունըն թէմտիտը միւտտէթինէ տաիր [illegible] գըրաաթ օլունաճագ տըր : [illegible] գանունը մէզքիւր 1886 սէպթէմպէրի 30ա գատար մէրիյէթ [illegible] տըր :

Բէթէրսպուրկտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, [illegible] 35 միլիօն րուպլիյի [illegible] մէզքիւրէ թախսիս օլունաճագ տըր :

(ՏԱԽԻԼԻՅԷ հավատիսաթը իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Էջմիածին Կաթողիկոս ինթիխապընա տաիր պագըլանմըշ օլուպ, ֆագաթ կազէթամըզըն մաքինայա գօնտըղը տագիգայա գատար ինթիխապը մէզքիւր նէթիճէսինէ տաիր նէ Բաթրիգխանէյէ վէ նէ սաիր հիչ պիր մահալլէ թէլէկրաֆ վիւրուտ իթմէմիշ տիր :

—

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Ներսէս Սըրբազան հազրէթլէրինին մէմուրիյէթի վէ կաթողիկոս ինթիխապաթը ախիրէսինտէ միւշարէլէյհին իթթիխազ էյլէտիկի մէսլէք աչէյհինտէ Ք. Ն. իմզալը վէ ապրիլ 14 թարիխլի մուֆասսալ վէ մաթպու պիր իլաննամէ նէշր իտիլմիչ օլտուղունու պու կիւն [illegible] թէէսսիւֆլէ կէօրմիւշիզ տիր :

Անճագ պունըն իքի հուգիւֆաթտան պաշգա պիր իմզասը պուլունմատըղը վէ նէրէտէ թապ իտիլտիկի տէ միւսէրրահ օլմատըղը ճիհէթլէ, հիչ պիր էհէմմիյէթի օլամայաճաղը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր :

—

Պու կիւն Գաղ. Ժողով Բաթրիգխանէնին պազը մէսաիլը մալիյէսինի միւզաքէրէ իչիւն Տընխօրհուրդըն Դիւանը իլէ Գալաթատա ազտի իճթիմա իտէճէք տիր :

—

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Ներսէս Սըրբազան հազրէթլէրի կէճէ Ուսումնարան իչիւն Գաղ. Ժողով իլէ Ուսումնական խորհուրդըն կէլէճէք չարշէնպէ կիւնիւ Բաթրիգխանէտէ վուգու պուլաճագ միւխթէլիթ իճթիմաընա նախագահութիւն իտէճէկինի վատ իթմիշ տիր :

—

Տիվրիկ Թաղ. Խորհուրդը Մամիկոնեան Տ. Վարդան վարդապետին, փոխ-Առաջնորդ թայինի օլունմաղընը վէ Պապը Ալիյէ տէ թաատիլ իթմիշլէրինի Բաթրիգ Սըրբազան հազրէթլէրինէ [illegible] իթմիչ տիր :

Պու վարդապետ Նիկեա Կաթողիկոսը Ամէն. Տ. Մկրտիչ Սըրբազանըն Թահրիրաթը իլա Տիֆրիկէ կիթմիշ իսէ տէ, հէնուզ հիւքիւմէթը մահալլիյէ թարաֆընտան րէսմէն գապուլ օլունմամըշ տըր :

—

Մէրհում Յօրմ Ջարիֆեանըն զէվճէսի Մարթա հանըմ Ջարիֆեանըն [illegible] միւլքէթինէ 200 լիրա իթտա օլունաճաղընը Բաթրիգ Սըրբազան հազրէթլէրինէ պիլտիրտիկինի, վէ [illegible] հէնուզ թէսլիմ օլունմատըղընը [illegible] կէչէն կիւն [illegible] :

Տինքի կիւն [illegible] Մ. Փրկիչ Խաստախանէսինին միւրէթթէպէ Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան [illegible] Մարթա հ. Ջարիֆեան նէզտինէ [illegible] մէզքիւր 200 լիրալըգ [illegible] գապուլ իթմիշ, վէ [illegible] :

—

Կէլէճէք բէնջշէնպէ կիւնիւ [illegible] Մ. Փրկիչ խաստախանէսի Հոգաբարձութիւնը [illegible] Բաթրիգ Սըրբազան հազրէթլէրինին [illegible] մէզքիւր [illegible] Շէրիֆ [illegible] Բաթրիգը միւշարէլէյհ [illegible] պուլունաճագ [illegible] :

—

Կէչէն բազար ագշամը Գէյօլունտա Թէրէ պաշը Թէաթրօսունտա իճրա օլունաճաղը իլան օլունան «Արիֆին Հիլէսի» նամ լուպիյաթըն [illegible] թէմաշայա գօնուլամաղը տիւնքի նիւսխէմիզտէ խազըլմըշ իտի :

Իշթիլտիյինէ կէօրէ, կէչէն ճումաա էրթէսի ագշամը Գատը քէօյ Թէաթրօսունտա վէրիլմէսի [illegible] գարարա ալընմըշ օլան «Լէպլէպիճի Հօրհօր» նամ օյուն տախի հէր նէ էսպապա մէպնի իսէ իճրա օլունամամըշ տըր :

ԻԼԱՆ

Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ վէ Վիէննա Տարիւլֆիւնունը տիբլօմալարը իլէ միւճէրրէպ վէ մուսաատտ Տօգթօր Ստեփան բաշա Արսլանեան պատէմա սալը, բէնճշէնպէ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի էօյլէտէ գատար Պահճէգաբուսընտա չէքէրճի Հանը Պէքիր տիւքքեանը խանընտա Մէրհամէթճեան Էճզախանէսինտէ պուլունաճագ տըր : 6—2

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Ալաֆրանկա յունիս 1 (մայիս 20 Րումի) Զարզախանէի Ամիրէտէ ալէնէն քէշիտէ օլունաճագ Րումէլի Թիմուր Եօլ բիյանգօսընըն Պանգ Օթօման վէ Դրէտի Լիօնէ պանգալարընտա տէբօզիթօ օլունմուշ չըմէնտիֆէր թահվիլաթլարը իքրամիյէ վէ ամորթիլէրինին նումէրօլարը խալընըզ Գալաթատա Գօմիսիօն խանընտա Գ. Փ. Ջէբէճեան էֆէնտինին 9 նումէրօլու մաղազասընտա սաթըլմագտա օլուպ, կէրէք Տէրսաատէթ վէ կէրէք թաշրա էհալիսինէ իլան օլունուր : 13—2

ՍԱԹԸԼԱՆ ՆԻՒՄԷՐՕԼԱՐԸՆ ԼՍՃԱՄԸ
ՊԱՆԳ ՕԹՕՄԱՆ ՆԷԶՏԻՆՏԷ ԷՄԱՆԷԹԷՆ ՄԱՀՖՈՒԶ ՏԸՐ
Իշպու ալաֆրանկա յունիսըն 1ինճի կիւնիւ չէքիլէճէք օլան Րումէլի թէմիր եօլ էսհամը բիյանգօսընըն բրօմէսլէրի
պէհէրի 5 ղրուշա
Գալաթատա Թիճարէթ խանընտա 14 նումէրօլը օտատա սաթըլըր :
Գազանան նումէրօլարըն իքրամիյէսի հազըր վար տըր :

ԳՕՆՖԷՐԱՆՍ

Տէվլէթը Օսմանիյէնին Լօնտրա սէֆարէթի Թարաֆընտան ալաֆ. ապրիլ 12 Թարիխլիյէ Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրը Լօրտ Կրանվիլէ վէրիլէն նօթանըն Թէրճէմէսի տիր ·

Շէհրը սապըգըն 27նճի Թարիխի իլէ օլան Թահրիրաթը ասիլանէլէրինին գապուլի իլէ միւֆթէխիր օլուպ, հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ Թէպլիղէ միւսարաաթ էյլէտիմ ·

Պապը Ալի Թահրիրաթը մէզքիւրէյի քէմալը տիգգաթլը միւթալէա իտիպ, քէնտի նամընա ճէվապ իֆասը իչիւն պէնտէլէրինէ Թալիմաթը լազըմէյի իֆա իթմիշ տիր ·

Թահրիրաթը մէզքիւրէի ասիլանէլէրինտէ պէյնէլտէվլէթէյն Թէսաւըր օլունան սուլհպէրվէրանէ խիւլասա օլունարագ, Պապը Ալինին Թէքլիֆը պիւխի՝ մուվաֆագաթ իչիւն էսպապը լազըմէյի չամիլ օլմատըղընտան պահսըլա, էֆքեարը ախիրէյէ գաթ իյէսի խաթիֆսար օլունմուշ տըր ·

Պապը Ալի՝ զաթը ասիլանէլէրինին Մըսըրտա Ինկիլիզ ասքէրինին վիւճուտ պուլմըն մուամէլաթը սէֆէրիյէյէրի ագիպինտէ տիւէլը ֆախիմէյէ իրապ իտիւպ, պիր սուրէթինի տախի քէնտիխինէ իրապլ իթմիշ օլտուղլարը ալաֆրանկա 3 յունվար 1883 Թարիխլի Թահրիրաթը ուժումիյէլէրի միւնտէրիճաթընը միւզաքէրէյէ հագըր պուլունտուղընը պէյան էյլէմիշ իտի ·

Պապը Ալի Ինկիլթէրրա տէվլէթը ֆախիմէսի Թարաֆընտան Թէքլիֆ օլունան Թէտապիրին Թէտգիգի մագսատի իլէ խաւլէն պիր Թէքլիֆ մազհարը հիւմը Թէլագգը օլահաղընա չիւպհէ իթմէզ իտի ·

Իշպու Թէտգիգ պիթթապ Մըսըր մէսէլէսինին մէհմուրը վէ պինապէրին Օսմանա տախի միւթէալլիգ օլաճագ իտի · Տէվլէթը Օսմանիյէ՝ [illegible] ֆազաթ իւզէրինէ մէսէլէնին ֆիիլէն վէ չայանը մէֆհումիյէթ սուրէթտէ ֆասլ օլունաճաղը էֆքեարընտա պուլունտուղընտան, հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին Թէքլիֆի լայըգը վէճհէ Թաամիգ օլունտուղը հալտէ, զաթը ասիլանէլէրինին ալաֆրանկա 3 յունվար 1883 Թարիխլի նօթալարընըն էսասը իւզէրինէ միւզաքէրէյէ հագըր պուլունմալարը խիւլիւսինտէ տիր ·

ՄՈՒՍՈՒՐՈՒՍ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԽԵՂԱՆԱԿՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Թիֆլիսին Աղբ-ֆան+ կազէթասընտան նագլ իթտիկլիմիզ մէգալէնին կազէթամըզըն 2015 նիւմէրօյը նիւսխէսինտէ միւնտէրիճ սօն գըսմընի Թէվամը տըր ·)

7·

Ցայտնի է, որ Ներսէս Ե·ը ինչ ինչ պատճառներով, իւր կաթողիկոսութեան ժամանակի մեծագոյն մասը անցկացրեց Թիֆլիսում, ուր և 1857 Թուի փետրվարի 13ին, լուսադէմին, յանկարծակի վախճանեցաւ։ Մի չը տեսնուած չքեղութեամբ և ընդհանուր հասարակութեանը ցաւակցութեամբ՝ կատարուեցաւ նորա մարմնի լուղարկաւորութիւնը դէպի Էջմիածին։ Թաղման հանդէսը վերջացնելուց յետոյ, Էջմիածնի սինօդը վճռեց՝ նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը կատարել յետագայ 1858 Թուի մայիս ամսին, և այս նպատակաւ հոգևորական և աշխարհական պատգամաւորներ հրաւիրելու համար գրեց՝

1· Ռուսահայոց վեց Թեմական առաջնորդներին, 2· Կ· Պօլսոյ պատրիարքին, 3· Կ· Պօլսոյ Ազգային Գերագոյն Ժողովին, 4· Երուսաղէմի պատրիարքին և միաբանութեանը, 5· Իսպահանի առաջնորդին, 6· Ատրպատականի առաջնորդին, 7· Հնդկահայոց։

Այդպէս ահա Կ· Պօլսոյ Պատրիարքին և ազգային ժողովի վերայ այս անգամ էլ պարտք է դնվում ընտրել տալ Տաճկահայոց բոլոր Թեմերից մի մի հոգևորական և աշխարհական պատգամաւորներ Էջմիածնի ժողովին մասնակցելու համար։ Համաձայն սորա, 1858 Թ· ապրիլի 2ին Կ· Պօլսի Հոգևոր և Գերագոյն ժողովները, իբրև ամբողջ Տաճկահայոց ներկայացուցիչք, Յակոբ պատրիարքի նախագահութեամբ կաթողիկոսական ընտրելի են առաջարկում՝ 1) Կ· Պօլսի Յակոբ պատրիարքին, 2) Նոյն տեղի Նախկին պատրիարք Մատթէոսին, 3) Բրուսայի առաջնորդ Գէորգին, 4) Կարնոյ առաջնորդ Գրիգորիսին և 5) Զմիւռնիոյ առաջնորդ Պօղոսին։ Սակայն, երևի Թէ Ղրիմի պատերազմի նոր վերջանալու պատճառաւ որ և է քաղաքական հանգամանքներ ի նկատի ունենալով, Պօլսոյ յիշեալ ժողովները հրաժարուեցան իրանց միջից որ և է պատգամաւոր ուղարկելու, այլ աւելի լաւ համարեցին վերոյիշեալ ընտրելիների ցանկը ներկայացնել Էջմիածնի ժողովին քաջ զօրապետի համբաւ ստացած իշխան Բարսեղ Բեհբութեանի ձեռքով։ Երբ արդէն պէտք եղած յանձնարարական Թուղթերը պատրաստ էին, Պօլսեցիք լուր առան, որ իշ· Բեհբութեանը վախճանել է, վասնորոյ հարկ համարեցաւ Տաճկահայոց պատգամաւորութեան գործը յանձնել Թիֆլիսաբնակ գնդապետ իշխան Իսահակ Թումանեանցին և փոխ գնդապետ Աբել Գուրգէնբէկեանցին։ Դժբաղդաբար սոքա երկուքն էլ ոչինչ ծանօթութիւն և տեղեկութիւն չունէին Տաճկահայոց եպիսկոպոսների մասին և նոյն իսկ հայերէն լեզուին չատ փոքր էին տեղեակ, այնու ամենայնիւ նոքա պարտաւոր էին մասնակցել ս· Էջմիածնի ընտրութեանը ի դիմաց Թիւրքիոյ վիճակների 45 հոգևոր և նոյնչափ աշխարհական պատգամաւորների։

Պէտք է գիտենալ, որ մինչդեռ սինօդը, լոկ յանձնարարական Թուղթերի հիման վերայ, սոցա ընդունեց իբր Տաճկահայոց ներկայացուցիչ, նոյնը չըլացաւ անելու Պարսկահայոց և Հնդկահայոց վերաբերութեամբը, որոց Ռուսահայերից նշանակած պատգամաւորը Պարսկաստանցի չլինելու պատճառաւ չը ընդունեցաւ և ուրեմն այդ հեռաբնակ հայք ամենևին զրկուեցան 1858 Թուի ընտրութեանը մասնակցելու իրաւունքից։

Մայիսի սկիզբներէն արդէն զկսեցին ժողովուիլ Էջմիածնում Թեմական պատգամաւորները, իսկ չեկողներից երկուսը՝ Երուսաղէմի պատրիարքը և Աստրախանի աշխարհական պատգամաւորը գրաւոր կերպիւ իրանց ձայնը յանձնում էին Էջմիածնի ժողովին, ևն ինչ բացակայ եղող Շամախւոյ աշխարհական պատգամաւորը գրով առաջարկում էր Տեղակալ Ղուկաս եպիսկոպոսին։

Ընտրելեաց ցուցակը, որ Էջմիածնեցիք պատրաստել էին ժողովին ներկայացնելու, բովանդակում էր ընդ-ամէնը 11 նշանաւոր եպիսկոպոսաց անուններ, որոնցից 5ը—Ռուսաստանից էին, 5ը—Տաճկաստանից և 1ը—Պարսկաստանից։ Ռուսաստանի եպիսկոպոսաց մէջ ամենազօրաւորն էր, իհարկէ, «Տեղակալ Ղուկասը,» որ մեծ համբաւ ունէր Էջմիածնի միաբանութեան մէջ իբրև Գահին հաւատարիմ և ցաւակից, իբրև տնտես և հաչուապահ, իբրև խղճմ և հեռատես, իբրև, վերջապէս, միակն անձն, որ յանուն «Սրբութեան» Ներսէսի դէմ անգամ յանդգնում էր պատերազմել։ Ղուկասի ընտրութիւնը Ռուսահայոց չատերին հաւանական էր Թվում, Թէև Տաճկահայոց ընտրելական ցուցակումն իսկ չէր մտած նորա անունը։ Սորանից յետոյ երկրորդ տեղը բռնում էր Լազարեանց տոհմի սիրելին՝ «Աստրախանի առաջնորդ Մատթէոսը,» որի դէմ ուղղուած մի գրութիւն հեղինակելիս՝ գրիչը ձեռքին հանգեաւ Ներսէսը։ Բայց, ինչպէս կը տեսնենք, մեծահամբաւ տոհմի աջակցութիւնը անգամ անզօր եղաւ ազգի կամաց դէմ երթալու և Մատթէոսը ընտրողական քուէ չը ստացաւ։ Երրորդը համարվում էր Վրաստանի առաջնորդ «Սարգիս Ջալալեանը,» որ Թէև Թիֆլիսի մէջ մի որոշ և զօրեղ կուսակցութիւն ունէր, բայց այդ կուսակցութիւնը այնպիսի անձինքներից էր կազմած, որոնց մեծ մասը հասարակութեան աչքում լաւ համբաւ չունէր։ Այնուհետև հերթը գալիս էր Ղարաբաղի Թեմակալի պաշտօնակատար «Գէորգ Վեհապետեանին,» որ յայտնի էր իբրև փառասէր և պճնասէր և որի անցեալի մասին մի չարք անհամակրելի զրոյցներ էին պտըտում։ Վերջապէս՝ հինգերորդ ընտրելին համարվում էր սինօդի անդամ «Մակարը,» որ Թէև երիտասարդ եպիսկոպոսներից մէկն էր, բայց Ներսէսը, տեղեակ չլինելով ի հարկէ Նորա 1856 Թուի օգոստոսի 20ի գրութեանը, Թիֆլիսում գովասանքով էր խօսում այդ արհւոյ մասին։

Տաճկաստանի նշանաւոր եպիսկոպոսների մէջ առաջին տեղը բռնում է Կ· Պօլսի զառամեալ ծերունի և բարի քրիստոնեայ «Յակոբ պատրիարքը»։ Սա սիրելի և յարգելի էր ընդհանուր ազգից և Ներսէսը դեռ 1850 Թուին պատուեց նորան կաթողիկոսական կոնքեղով, որ մի գերագոյն պարգև էր։ Ընտրութեան օրը, տեսնելով Պօլսեցւոց բաղձանքը իրան կաթողիկոս ունենալու մասին, Յակոբ պատրիարքը արտասուքը աչքին խնդրում էր ժողովից՝ խնայել իւր զառամեալ ու մարմնական տկարութեան ենթարկուած ծերութեան զգացմունքը և վճռաբար հրաժարվում էր կաթողիկոսական գահը բարձրանալուց։ Այնու ամենայնիւ ընտրելեաց դասում նա առաջին տեղը բռնեց։ Երկրորդ տեղը պատկանում էր Օրթագիւղցի անուանեալ Նախկին պատրիարք «Մատթէոսին», որ քառամեակի Թուականներում պատրիարքական պաշտօն վարելիս (1844—1848 Թ·) այնքան կրօնական վէճեր էր յարուցած հայ-կաթոլիկաց և, մանաւանդ, հայ-բողոքականաց դէմ իւր քանի մի հրատարակութեանց համար, սա խորիմաստ աստուածաբանի հռչակ ունէր ազգիս մէջ։ Թէև կար նաև մի փոքրիկ կուսակցութիւն, որ պնդում էր, Թէ Մատթէոսի հրատարակած գրքերը իւր չարադրածները չեն, որ նա աստուածաբանութիւն չգիտէ և Թէ, վերջապէս, իբրև Թէ դա եղաւ Տաճկահայոց մէջ բողոքականութեան արմատանալու պատճառը, ինչ և իցէ, բայց Մատթէոսի ընտրողական ոյժը հիմնուած էր հետագայ պարագայի վերայ։ 1845 Թուականին Ռուսաց մեծ դուքս Կոստանդին Նիկօլայէվիչը, Կ· Պօլսով անցնելու ժամանակ, այցելած էր հայոց պատրիարքարանը և Մատթէոսից մեծ պատուով ընդունուած, որի համար վերջինս վայելում էր արքայազն մեծ իշխանի համակրութիւնը։ Բայց պէտք է աւելացնենք, որ Նորին կայսերական բարձրութիւնը, նոյն միջոցներին Պօլսից գնալով Բրուսա, իջևէլ էր այնտեղի հայոց առաջնորդարանում և Բրուսայի Գէորգ առաջնորդից մեծ [illegible] Թիւն էր գտել [illegible] աւ «Գէորգ Բր[illegible] պէս Ռուսիոյ տէ[illegible]եան համակրութիւնը վայելող ընտրելի էր համարվում և մինչև անգամ յայտնի էր «Մոսկովացի Գէորգ» անունով։ Չորրորդ ընտրելին էր Զմիւռնիոյ «Պօղոս Թաքթաքեան» առաջնորդը, որ մի բարի, խելացի, բայց Թոյլ անձնաւորութիւն ունէր։ Վերջապէս հինգերորդն էր Կարնոյ առաջնորդ «Գրիգորիսը» որ իւր Թեմի մէջ բաւականին գործունէութիւն էր ցոյց տուած։ Սկզբում Կ· Պօլսոյ Ազգային Գերագոյն ժողովը սոցանից միայն առաջին երեքի վերայ մատնացոյց եղաւ, բայց յետոյ կցուեցան վերջին երկուսն էլ և առաջարկուեցաւ այն պայմանը, որ եթէ ծերունի Յակովբ պատրիարքի հրաժարականը ընդունուի, Նորա տեղը մտցնուի Երուսաղէմի պատրիարք «Յովհաննէսի» անունը։

Էջմիածնեցւոց ցուցակում Պարսկահայոց եպիսկոպոսներից ընտրելի էր ցոյց տուած միայն Իսպահանու «Թադէոս» եպիսկոպոսը։

1858 Թուի մայիսի 16ին արդէն եկան հասան Էջմիածին բոլոր պատգամաւորները — ընդ-ամէնը 13 անձինք, որոնցից 1 եպիսկոպոս, 5 վարդապետ, 1 քահանայ և 6 աշխարհականք։ Բացի սոցա, ժողովին մասնակցում էին սինօդի 7 անդամք և 7 ներկայացուցիչք Էջմիածնի միաբանութեան։ Ընդ-ամէնը ձայն ունեցողք 27 անձինք էին, որոնցից 6ը արքեպիսկոպոս և եպիսկոպոս, 14 վարդապետ, 1 քահանայ և 6 աշխարհական։

Համաձայն կանոնադրութեան, մայիսի 18ին երդուեցան աշխարհական պատգամաւորները, իսկ 19ին բացուեց ժողովը Տեղակալ Ղուկաս արքեպիսկոպոսը մի ազդու ատենաբանութեամբ, որի մէջ ցոյց տալով եկեղեցւոյ և ազգի պէտքերը, առանձին կերպիւ չեչտեց այս անգամ Տաճկահայ եպիսկոպոսներից ընտրելու կարևորութեան վրայ և այս նպատակաւ ինքը բացարձակ հրաժարուեց ընտրելի համարուելուց։ Այնուհետև ժողովը ձայների բազմութեամբ նշանակեց կաթողիկոսական ընտրելի՝ 1·) Կ· Պօլսոյ Յակոբ պատրիարքին, 2·) Նախկին պատրիարք Մատթէոսին, 3·) Բրուսայի առաջնորդ Գէորգին և 4·) Զմիւռնիոյ առաջնորդ Պօղոսին։ Միւս օրը կատարուեցաւ վերջնական ընտրութիւնը։ Համաձայն ստացած պատուէրին՝ Տաճկահայոց ներկայացուցիչները (իշխան Թումանեանց և Գուրգէնբէկեանց) իրաց 90 ձայնը տուեցին Նախկին պատրիարք Մատթէոսին, որ ստացաւ նմանապէս միացած բոլոր ժողովականների քուէն, բացի մէկին, և այդպէս Մատթէոսը չահեցաւ 115 ձայն ու գրեթէ միաձայն ընտրուեցաւ։ Երկրորդ կանդիդատի վերաբերութեամբ ձայները բաժնուեցան՝ Տաճկահայոց ներկայացուցիչները, համաձայն ունեցած պատուէրին, հրաժարուեցին ում և իցէ քուէ տալուց, իսկ միացած 25 ժողովականներից 23ը ձայն տուին յօգուտ Բրուսայի առաջնորդ Գէորգին։ Այդպէս ահա ժողովը կովկասեան փոխարքայի ձեռքով Ներկայացրեց Թագաւոր կայսեր բարեհաճութեանը կաթողիկոսական ընտրելիներ՝ Մատթէոսին 115 ձայնով և Գէորգին 23 ձայնով։ Նոյն տարւոյ հոկտեմբերին իշխան Բարեատինսկին հաղորդեց սինօդին, որ Թագաւոր կայսրը բարեհաճել է Մատթէոս արքեպիսկոպոսին հաստատել «Ծայրագոյն պատրիարք-կաթողիկոս ամենայն Հայոց»։

8

Արժանայիշատակ Մատթէոս կաթողիկոսը, որպէս յայտնի է, գրեթէ ամենայն գրութեանց մէջ իւր ստորագրութեանը կցում էր բառս «Հող»։ Անտեղի հետաքրքրողաց՝ նա այդ տարօրինակ ստորագրութեան պատճառը մեկնում էր իւր անձնական տկարութեամբ և իբրև որ Հայրապետը չարունակ գանգատաւոր էր իւր առողջութիւնից։ Նորա համար անտանելի էր նա մանաւանդ Աջբարատեան դաչտի ամառային տօթը, և կային անձինք, որոնք անձնական չահերից դրդուած, խորհուրդ էին տալիս վեհափառին հիւանդութիւնը պատճառաբանելով, հրաժարական տալ

ԷՍՐԱՐԸ ՊԱՊԱ ԹՕՄ

ՄՈՒԽԷԼԼԻՖԻ

ՔԷՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Ե·

ՄԱՍՔԷԼԻ ԱՏԷՄ

(2023 Նիւմէրօտան մապէատ)

—Էվվէթ հէր տէֆասընտա տախի իճրա խուլէճէք, վէ սիզտէն պընտան մէպլաղլարըն հիսապը իչիւն, Թարաֆըմըզտան միւնթազամ պիր տէֆթէր Թութուլտըղը կիպի, մէզքիւր քեագըտլար տախի, պիրէր բուսուլա մագամընտա հըֆզ խուլէճէք տիր ·

—Բէք ալէա, պէնտէն Թալէպ խուէճէյինիզ մէպլաղլարըն մըգտարը իւզէրինէ չէօյլէճէ գատը Թախմին պիր չէյ սէօյլէյէմէզ միսինիզ, միւմքին տէյի՞լ մի տիր· չիւնքի պէնիմ տախի օնա կէօրէ էվվէլինտէն Թէտարիքաթէ պուլունմալ գալէթէ կէլմէմէսիյիմ էյլէմ տիր ·

—Հիլտէպրա՛նտ էֆէնտի· արթըգ պէյնիմիզտէ միւճուտէ կէլէն հիւսնի միւնասէպաթա բինայէթէն, պիր տէրէճէյէ գատար մէզքիւր պարանուցուն տա իճրասընա մուվաֆագաթ խուէրէք չու գատարընը սէօյլէյէպիլիրիմ քի, վագըթ վագըթ սիզտէն Թալէպ օլունաճագ մէպլաղլար, Թէքմիլ խըրատընըզըն նըսֆընտան աշաղը օլամայաճագ տըր ·

—Թէքմիլ խըրատըմըն նըսֆը՞ մը, սիւպհա՛ն Ալլահ, պէնի պաթըրմագ խըթէյօրլար, պաղըրտը սէֆիլ հէրիֆ պէյնիմի քիւլ քէսիլէրէք, վէ ելլէրի այագլարը տիթրէմէյէ պաշլայարագ ·

—Էկէր բէչիմանլըղընըզ վար իսէ, մուահէտէմիզի պօզուլմուշ ատտ իտէրէք, սէրպէսթճէ էւինիզէ ավտէթ խուէպիլիրսինիզ ·

Հիլտէպրանտ, մէքրուհ պաչընը, պիր միւտտէթ վահշի սինէսի իւզէրինէ սալգըտըա Թութտուգտան սօնրա, աղըր աղըր Թէքրարէն եօգարը գալտըրտը, վէ պայկըն պիր սէս իլէ ·

—Հիւքմինիզի գապուլ իթմէյէ մէճպուրըմ· մէրհամէթինիզէ սըղընմագտան պաշգա էլիմտէն պիր չէյ կէլէմէզ, տէտի ·

—Ցիմտէ տիր քի արթըգ պու իշ պիթմիշ տիր · · ·

—Էկէր միւսաատէ պույուրըր իսէնիզ, սիզէ պիր սիւալիմ վար տըր ·

—Պույուրը՛ն, չէքինմէյին, սէրպէսթճէ սէօյլէյին ·

—Շու մէյտան քեագըտ նէ՞ սուրէթլէ էլինիզէ կէչմիշ տիր ·

—Օրասը պիզէ մախսուս պիր էսրար տըր · պու էսրարա սիզ տախի վագըֆ օլաճագսընըզ, ֆագաթ պու կիւն տէյիլ · Գալէմնըզ տէրունինտէ պուլունան խըտմէթքեարլարա նէ իւքէֆէլէր վէրմիշ օլտուղընըզտան տա մալիւմաթըմըզ վար տըր · պիչարէ հէրիֆլէրին եազըլարընը պըրագըն · անլէրտէն հիչ պիրիսինին պու քեաղըտ վագասընտա զէրրէ գատար մէտխալէրի պուլունմամըշ օլտըղընա, նամուսումուզ իւզէրինէ եէմին իտէրիզ · պիկիւնահ ատէմլէրէ տօգանմայըն ·

—Ֆագաթ սիզ սիհրպա՞զմըսընըզ, չէյթա՞նմըսընըզ · · ·

—Պէլքի պու իքի չէրէֆլի սըֆաթլարա տա մալիք պուլունմագտայըզ ·

—Ցիմտէ տիր քի արթըգ պուրատա իչիմիզ գալմատը ·

—Խա՛յր Հիլտէպրանտ էֆէնտի, արթըգ եէրինիզէ ավտէթ խուէպիլիրսինիզ, ֆագաթ եօլա չըգմազտան էվվէլ, խաքիրաւ ալիլէրինիզէ նօն պիր իխթարըմըզա տա միւսաատէ պույուրմալըսընըզ · Պիզ չիմտի պէյնիմիզտէ միւհիմ պիր ահտնամէ ագտ իթմիշիզ տիր · հէնուզ պու մաղարանըն տէրունինտէ իքէն էյիճէ տիւչիւնիւն · էկէր պիր ճայկընլըղընըզ վար իսէ սէրպէսթճէ սէօյլէյին, սիզին գըլընըզա պիլէ տօգանան օլմայաճագ տըր · Ֆագաթ պիր քէրրէ պու գաբուտան տըշարըյա հըգըլտըգտան սօնրա մուգավէլէմիզին հարֆիյէն իճրասընա մէճպուր պուլունաճագսընըզ, վէ զէրրէ գատար անըն խարիճինէ հըգըլտըղընը կէօրտիւյիւմիզտէ, քիւլլինիզին հավայա սավրուլաճաղընա ալա չիւպհէնիզ օլմասըն ·

—Պույուրըն կիտէլիմ · տէտի սախթէ լօրտ, գավի պիր սէս իլէ ·

Պունըն իւզէրինէ, Հիլտէպրանտըն կէօզլէրի "ըզըը սըզըլյա պաղլանտը, վէ գանուլ տախի սէօնտիւրիւլտիւքտէն սօնրա, մաղարանըն գաբուսունտան տըշարը չըգարըլմագ իչիւն պաչլանտը ·

Իքի նէֆէր սիյահ մասքէլիլէր, Թէքրարէն Հիլտէպրանտը կէլին կիպի իքի Թարաֆտան գօլթուգլայարագ կէօթիւրմէքտէ իտիլէր ·

Ֆուրթունա Թէսքին օլմուշ իտի ·

Պու սուրէթլէ · Թէքրարէն տար կէչիտին աղըզընա վարըլտա տէկին, պու իւչլէրտէն հիչ պիրիսի աղըզընը աչըպ պիր չէյ սէօյլէմէտի ·

Իքի մասքէլիլէր պիրտէն պիրէ տուրտուգլարընտան, սախթէ լօրտ Ա··· տախի տուրտու ·

Մէրգումըն կէօզ պաղը սէօքիւլտիւ ·

Ռուֆագ ֆէնէր եէրէ վազ իտիլմիշ, վէ մասքէլիլէրտէն պիրիսի Հիլտէպրանտըն պիր Թարաֆընտա, վէ տիկէրի տախի տիկէր Թարաֆընտա տուրմագտա իտի ·

Տէօրթ էլտէ, տէօրթ Թապանճա պօրուլարը բարլամագտա իտի ·

«Արթըգ սէրպէսթսինիզ · գալէմնըզա ավտէթ խուէպիլիրսինիզ» տէտի մալիւմ օլան սիյահ մասքէլի ·

Տիկէր տիւրլիւ մասքէլի իսէ հալէա սիւքիւթ իթմէքտէ իտի ·

—Ալլահա ըսմարլատըգ, տէտի Հիլտէպրանտ, իթիֆաթլըա էյիլէրէք վէ էլինի ուզաթարագ ·

—Թէքրարէն կէօրիւչիւրիւզ, տէտի սիյահ մասքէլի տախի էյիլէրէք, ֆագաթ Հիլտէպրանտըն էլինի Թութմայարագ ·

Տիւլիւզ մասքէլի տէ, սիւքիւթ իւզրէ իլթիֆաթլը էյիլիպ սախթէ լօրտու սէլամլատը, վէ պաշը գըրմըզը պաղը խասըպ Հիլտէպրանտ, Ա··· գալէյէ տօղրու եօլ պաչլատըլար, լքի նէֆէր սիյահ մասքէլիլէր տախի Շէյթան Օրմանըըն իչէրիսինէ տօղրու ղայպ օլտուլար ·

Լօրտ Ա···, սիֆիր գարանլըգտա նիհայէթ քէնտի գալէսը գարշըսընա վասըլ օլտըղընտա, արթըգ սապահ օլմայա պիր չէյ գալմամըշ իտի ·

Գարուճու, Հիլտէպրանտըն սէսինի պիլէ գարշըյը աչարագտան, վէ տէօնէն քէնտի տաիրէսինէ տօղրու իլէրլէմէքտէ օլտըղընը կէօրիւպ գարշըյը Թէքրարէն գափատըգտան սօնրա, «պու կիճէ տէ գարընլար պիզիմ լօրտա պիր օյուն օյնամըշ օլմալը տըրլար · Ալլահ վէրէ տէ եարասը խաֆիֆ պիր չէյ օլմուշ օլմասըն» տէտի ·

(Տէվ-ի)

գործավարութիւնից և գնալ «ի հանգիստ» Բոսփորի ափերքում բնակուելու, թողնելով Աթոռի ընթացիկ գործավարութիւնը կաթողիկոսական տեղակալին։ Բայց Մատթէոսը սորա և սորա նման խորհուրդներին յամառութեամբ դէմ կենալով, շարունակեց իւր «վշտալի» կեանքը, մինչ հիւանդութիւնը կարճ միջոցում աւելի ևս խստացաւ և 1865 թուի օգոստոսի 22ին վախճանեցաւ։ Հայրապետի մահը անըսպասելի էր ամէնքի համար; Քանի մի օր առաջ նա դեռ պտըտում էր վանքի պարտէզում, իսկ վախճանուելուց երկու երեք օր առաջ նա թուղթեր էր ստորագրած։ Արարատեան գաւառին յատկացեալ ամենախիստ տօթագին օրեր էին, երբ հանգեաւ կաթողիկոսը եւ նորա դեր ու քնքոյշ մարմինը այնպիսի արագութեամբ սկսաւ լուծուիլ, որ միաբանութիւնը, հազիւ կարողանալով իմաց տալ Երևանի նահանգապետին և այնտեղի յայորդին, հարկ համարեց օգոստոսի 23ին, այսինքն մահուան միւս օրը, արեգական ճառագայթների առաջին ծագման հետ միասին կատարել Հայրապետի թաղումը պատշաճաւոր ծիսակատարութեամբ։ Թէ Թիֆլիս և թէ ամենուրեք, յայտնի չլինելով կաթողիկոսի նախընթաց հիւանդութիւնը, յանկարծ և միասին իմացուեցաւ թէ նորա վախճանելու բօթը և թէ շտապ թաղման կարգադրութիւնը։ Բնականապէս գործին տեղեակ չեղող անձանց մէջ մի կասկած ծագեց վերահաւորի յանկարծական վախճանի մասին և այդ կասկածը, Սև ծովի փոթորկալի ալեաց հետ հետզհետէ մեծանալով, հասաւ մինչ Բոսփորի եզերքը, ուր արդէն պնդողներ կային, թէ «Մատթէոսը ևս թունաւորուած է»։

(Տեւ-դ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՕՏԷՄԻՇ

Մահալը մէզգիւրտէն տէրճի գըմնընտա ասըրլ 25 թարիխլիւէ մաթպուամըզա կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպ տըր․

․ ․ ․ Խմբագիր Թերճեմանը Էֆքեար անիւ լրագրոյ

Մուլբ լրագրոյ 3660 թուոյն մէջ «Պ․ Հուլիքէանի սխալը և Պ. Հէրմէս» վերնագրով և Յովհ. Թադէոսեան ստորագրութեամբ Նամակ մը կարդացինք, և տեսնելով որ մեր մոգական գրիչը վերստին սկսած է շարժիլ իւր սեփհական չարամտութեամբ, թէև այս անգամ քիչ մը կոկել տալով իւր Չինական լեզուն, չպարտ անձին համարեցինք ներկայիս հրատարակութիւնը խնդրել Ձեր պատուական լրագրոյ մէջ, որոյ համար այժմէն կ'մատուցանեմ իմ խորին շնորհակալիք։

Մենք չենք ուզեր երկարօրէն գրել Տէր Աբրահամեան խնդրոյն վերայ, որ արդէն իւր ամեն գոյներով ծանօթ է հասարակութեան և ընդ հմուտ պիտի ստանայ իւր վերջնական լուծումն կեդր. կրօն. ժողովոյ կողմանէ, այլ կ'փափագինք Պ. Նամակագրին մի քանի գրախօսութիւններն երևան հանել. գրախօսութիւնք, որք այնչափ այլանդակ են, որչափ իւր գրիչն։ Պ. Թադէոսեան, ի՞նչպէս կ'համարձակիք արդեօք կեղծելու այնպիսի իրողութիւններ, որք արդէն բազմաթիւ հանրագրերով ծանօթ են և անկարօտ ապացոյցի։ Արդեօք ի՞նչ ըսել կուզէք սուտ մարգարէութիւններ ըսելով, միթէ կանգնեանո՞ք որ քաղաքիս Հայ հասարակութեան ամենամեծ մասն միշտ ըզՏէր Աբրահամ իրենց քահանայ կը ճանաչեն և 180 տուն Հայ հասարակութեան մէջ մի միայն մի քանի անպատկառ և անամօթներ են, որ ժողովրդեան այս արդար և իրաւացի խնդիրն ոտնակոխ ընել տալու կ'փափագին։

Պ. Թադէոսեան, կ'տեսնեմ որ Դուք երկար ժամանակ երազելէ և ցնորաբանելէ զկնի Ձեր այլանդակ խելապատակին մէջ ծնունդ կ'առք սոսկալի ատութեան մը և չէք խնայեր զայն հասարակութեան առաջը գլորելու, երբ կուզէք ըսել թէ Տիվրիկեանն էր պատճառ Տ. Աբրահամեան խնդրոյն այսչափ յուզման և բորբոքման։

Պ. Նամակագիր, անքաղաքավարութեան և մանաւանդ չարամտութեան արգասիք է որոշ անձի մը վերագրել կեղծ ստորագրութիւն մը, որոյ տէրն անյայտ է գրական ասպարիզի վերայ։ Ապա ուրեմն պէտք է գիտնաք որ քաղաքավարութիւն եւ ազնիւ նամակագրի մը պարկեշտութիւնը չեն ներեր (եթէ երբէք այս բառերուն նշանակութիւնը հասկնալու չափ կարողութիւն ունիք), որ Դուք, փոխանակ Հերմէսի պատասխան տալու, Ձեր կրից կուրութենէն շարժեալ, խառնակ և կատաղի վիճակի մը մէջ, չփոթ, գունատ, հոս ու հոն Ձեր փրփուրները թափելէ և մութի մէջ այլ ընդ այլոյ թափառելէ զկնի, յանկարծ կարծելով թէ Ձեր ոսոխն գտաք, Պ. Տիվրիկեանն խածնէք, և անխղճաբար անոր վերայ թափէք Ձեր բոլոր թոյնը, կոչտակելով այնպիսի զրպարտութիւններ, զորս Ձեր գրչէ և անձէ զատ ոչ մի գրիչ և անձ չեն մըպլրհիր ընելու։ Եւ ի՞նչ կարելի է սպասել Ձեզի նման անձերէ, որ չէք ամչեր ստելու, երբ կըսէք թէ Տիվրիկեան իւր ժամանակը Բագոսի տաճարին մէջ խնկարկելով և դասուց ժամանակ Նարտ խաղալով կանցընէր։ Պարոն, չէ՞ք ամչնար արդեօք որ Ձեր գրածը կարդացողներ պիտի ըլլան և գոնէ ականատեսները, ի չարս որոց և Ձեր բարեկամները, որք երբէք Պ. Տիվրիկեանի դասուց ժամանակ գինովութիւնը և Նարտ խաղալը չեն տեսեր, թուք մը պիտի արձակեն Ձեր այդ նամակի դէմ։

Պ. Թադէոսեան, չէ՞ք ամչնար ստելու և Ձեր յօդուածին դէմ Նոր Թուք մ'ևս հրաւիրելու, երբ կըսէք թէ Պ. Տիվրիկեանը տեղւոյս Դպրոցի մէկ մասն քանդել տալով Թատրոն շինել տուաւ, որպէս զի գիշերները իւր խեղկատակութիւններով Ժողովուրդն զբօսցընէ. ի՞նչ այլանդակ չարախօսութիւն։ Ամբողջ Էօտէմիշցիք քաջ գիտեն, որ տեղւոյս ազգային երիտասարդութիւնն էր զայս ընող և այն թաղական օրինաւոր որոշմամբ։ Եւ սակայն կերևի մեծ մի ոճիր գործած են զայս ընողներ, քանի որ թատերգութիւնը խեղկատակութիւն կը նշանակէ մեր գրախօսի զառամեալ մտաց համեմատ։

Աւասիկ հրապարակաւ կըսենք Ձեզ, որ մենք ենք Հերմէս կեղծ ստորագրութեան տէրն, մենք ենք այդ Նամակը Ազատամարտի խմբագրութեան ղրկողն ի հրատարակութիւն. ուստի եթէ մարդ էք, եթէ անձնական պատւոյ զգացում ունիք և հետևաբար եթէ գիտէք, թէ ի՞նչ կը նշանակէ վրեժխնդրութիւն, Պ. Նամակագիր, կը պարտաւորիք հրապարակաւ յետս կոչել Ձեր յօդուածի պարունակութիւնն, որ չէ թէ այլ ինչ, եթէ ոչ անլուր և այլանդակ զրպարտութեանց շարք մը այնպիսի անձի մը դէմ որ երբէք Ձեր հակառակորդն չէ եղած և բնաւ մասնակցութիւն չէ ունեցած քահանայական խնդրոյն մէջ, և որ հակառակ թաղական խորհրդոյ թախանձանաց ամսէ մ'ի վեր հրաժարած է տեղւոյս դասատուական պաշտօնէն. ուստի ամօ՛թ Ձեզ, որ կըսէք այն ազնիւ և պարկեշտ երիտասարդին համար, որոյ երբէք պատիւը չեն կարող աղարտել Ձեզի նման գրախօսներ, թէ իւր պաշտօնին մէջ հաստատ մնալու ակնկալութեամբ ՏէրԱբրահամեանկուսակցութեան գործիք կը հանդիսանար։

Պ. Թադէոսեան, կը խրատեմ զՁեզ որ երբ այսուհետև բարոյախօսէք, հոգ չէ թէ Ձեր լեզուն անոպայ և քերականական կանոնաց հակառակ ըլլայ, այլ ուշադիր եղիք գոնէ, որ Ձեր բառերու խառն ի խուռն կուտակութենէն իմաստ մ'ելնէ, որովհետև ի՞նչ կարելի է հասկնալ և Դուք իսկ ի՞նչ կը հասկնաք Ձեր այս տողերէն. «Ուր որ երկնապաշտ-«գև սուրբ սէրը խոյս կուտայ, «հոն ատելութիւնը կը հանդչի, «և բարեկամութիւնն ալ յարգը «կորսնցուցած կանգ կառնու եր-«կու համամիտ մտերիմ բարեկա-«մաց յարաբերութեան առջև», Չինական պարբերութիւն մը, որ ոչ իմաստ ունի և ոչ նշանակութիւն։ Ըսել կուզէք արդեօք թէ ուր սէրն հոն ատելութիւն։ Բայց այս ուղիղ տրամաբանութեան հակառակ է։ Կամ այն է որ Դուք Հայերէն լեզուն բնաւ չը գիտէք և կամ այն է որ Ձեր գրածի նշանակութիւնը երբէք չէք ըմբռներ։ Ուրեմն աւելորդ է նամակուդ միւս փիլիսոփայական տողերուն իմաստը փնտռել. բան մը, որ աւելի դժուար է քան կորդեան հանգոյցի լուծումն։

Պ. Նամակագիր, ճշմարիտ կըսեմ Ձեզ, որ չեմ կրնար ծիծաղս զսպել Ձեր այս տրամաբանութեան վերայ, որով կըսէք թէ Պ. Տիվրիկեան Լուտերի աշակերտն է, ըստ որում սուրբ եկեղեցի մտնելը իրեն խիղճ կընէ։ Կարծեմ եկեղեցի չերթալ բողոքականութիւն չենթադրեր։

Կըսէք թէ ես դիտաւորութիւն չունիմ գեղջկական գրչիս գրական ասպարիզի վերայ չաղ կամ փառք մուրալու։ Հարկ է հոս արգահատելի քերթ մ'արձակել Ձեր վրայ։ Պարոն Նամակագիր, եթէ այդպիսի դիտաւորութիւն մը չունիք, ինչո՞ւ ուրեմն 1870ին յԵրուսաղէմ տպեալ Հիւրէքա և Մարեմ անուն գրքոյկին խորագիրը զՁեզ իբր թարգմանիչ արձանագրել տուիք։ Եւ ի՞նչպէս կարելի է որ մարդ մը ինչպէս Դուք բնաւ երբէք Ֆրանսերէնի տեղեակ չըլլալով և այդ լեզուի բառերէն գէթ երկուքին նշանակութիւնը չը գիտնալով զՁեզ Ֆրանսերէն գրքոյկի մը թարգմանիչ հռչակէք ի լուր աշխարհիս։ Այս նողկալի փառասիրութիւն մը և մանաւանդ հրապարակաւ պատիւ մուրալ չէ՞։ Աստուած իմ, ի՞նչ զարմանալի մարդիկ, որ այլոց գործը կ'իւրացնեն գէթ սուտ համբաւ մը ստանալու համար։

Մնաս բարեաւ, Պարոն Թադէոսեան, մնաս բարեաւ, ուրիշ անգամ կը տեսնուինք։ Այս քեզ խրատ ըլլայ, որ ուրիշ անգամ երբ գրիչ ի ձեռն առնուս, չը կարծես թէ խանութիդ մէջ ետեւդ կամ առաջդ կը շարժես, թէև ադկէ զատ բանի մը յարմար և կարող չես, որովհետև քու գրութիւնները այնչափ տհաճ են որ ընթերցողներուն երբեմն թուքը և երբեմն ծիծաղը կը շարժեն։

Խնդրեմ, արգոյ խմբագիր, ներեցէք նամակիս երկարութեան, որով մնամ միշտ Ձերդ

Սեւ․․․ Դ․․․

25 ապրիլ 1884
յԷօտէմիշ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի—Տէվլէթ ազասընտան Զիյա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ՝ րիւթպէի ուլա սընֆը էվվէլի,

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի մէքթուպճըլըղը՝ Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթի մէքթուպճըսը սապըգ Րիֆաթ էֆէնտիյէ,

Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթի մէքթուպճըլըղը՝ Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի մէքթուպճըսը սապըգ Նէջիբ պէյէ,

Եանեա վիլայէթի մէքթուպճըլըղը Ապտիւլգատէր էֆէնտիյէ՝ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Այտըն վիլայէթի աչար նազըրը Զիւհտի պէյէ՝ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Բուսուլմաթ էմանէթի մուհասէպէճիլիկի՝ էմանէթը մէզգիւրէ մուհասէպէ գալէմի միւմէյիզը էվվէլի Ակեահ պէյէ,

Սըվազ վիլայէթի մէրքէզ սանճագը աչար մէմուրի Ապտիւրրահման էֆէնտիյէ՝ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Վիլայէթը մէզգիւրէ աչար պաշ քեաթիպի Ահմէտ էֆէնտիյէ՝ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Գօնեա վիլայէթինտէ Արապսօն գազասը գայմագամը Եօմէր Լութֆի պէյէ րիւթպէի սալիսէ,

Պիթլիս (Բաղէշ) վիլայէթինտէ Գարչիկան գազասը գայմագամլըղը՝ Շէյտան գայմագամը Էսպագ Մէհմէտ Էմին էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Թարապլուսը Ղարպտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Ֆրանսա սէֆարէթը հարպիյէսինտէն Հէ․․․ նամ ավիզօ վաբօրը՝ շէհրը մէզգիւր լիմանընա տուխուլ իթմիշ, հիւսնիւ սուրէթտէ գապուլ օլունմուշ տըր։ Իսմէրաի պահրիյէտէն Մարէշալըն Թահթը գօմանտասընտա պուլունան մէզգիւր Հէ․․․ սէֆինէսի ապրիլին 22ունտէ Թարապլուսա միւվասէլէթ իտուպ, լիմանա կիրտիքտէ, քէնտի վէ Օսմանլը գալէլէրի թարաֆընտան թօբլար էնտախթ օլունըճա, օ կիւնիւ բազար սէպէպիլէ տէնիզ գըլըբընտա պիւլիւմիշ օլան 8—10.000 Արապ՝ պիր թէեասիւրը հազինիյէ տուչար օլմուշլար տըր․ Էօնտէն Ֆրանսա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Ֆէրօ պուլունտըղը հալտէ Հէ․․․ըն էրքեանը հարպ հէյէթի՝ ալայ իւնիֆօրմալարընը լապիս օլարագ, էվվէլա վալի բաշա հազրէթլէրինին վէ պատէհու ասաքիրը Շահանէ գօմանտանընըն նէզտինէ կիթմիշ տիր։

Պու իքի մէմուրիյէ Օսմանիյէ՝ Ֆրանսըզ զապըթանընը քէմալը իլթիֆաթ վէ մուհապպէթլէ գապուլ իտուպ, քէնտիլէրի տէ ալայ իլէ ավիզօ վաբօրընա կիտէրէք իատէի զիյարէթ իթմիշլէր վէ թէշրիֆաթը ասքէրիյէ իլէ գապուլ օլունմուշլար տըր․

Երթէսի կիւնի ֆրանսըզ գօնսօլօսը՝ Հէ․․․ զապըթանընը իքրամէն պէօյիւք պիր սուարէ վէ պալօ վէրիպ, պիւթիւն գօնսօլօսլար քէնտի ֆամիլեալարըյլա վէ վալի վէ Օսմանլը գօմանտանը տախի քէնտի էրքեանը հարպ վէ լիմանտա լէնկէրէնտազ օլան իքի Օսմանլը ֆըրգաթէյնինին զապըթանըյլա պէրապէր մէզգիւր սուարէտէ հազըր պուլունմուշլարտըր։

Թարապլուստա պուլունան ճէզայիրլի Արապլար՝ Հէ․․․ թայֆալարը իչին սէֆինէի մէզգիւրէյէ պիր եօքլագ կէօթիւրմիշլէր վէ զապըթանը տա պիր պարչէ տէ պիր Արապ զիյաֆէթինէ տավէթ էյլէմիշլէր տիր․

—

Կէլիպօլուտան իշար օլունտուղընա կէօրէ, մայիսին 2նճի աղշամը Շարքէօյտէ զիյատէ սէրխօշ հալտէ պիր մէյխանէտէն չըգան պիր գասապ՝ էրթէսի սապահ պաշը պէտէնինտէն այըրլըմըշ օլարագ գըրտա մագթուլ պուլունմուշ օլդուղընտան, ճինայէթը մէզգիւրէնին ֆաիլի օլմագ շիւպհէսիյլէ տէրտէսթ օլունան պիր իսլամ մուհաճիր թահթը իսթինթագա ալընմըշ տըր․ Մէրգում հէբ նէ գատար ինքեարտէ պուլունմուշ վէ տիկէր մուհաճիրլէր տախի անը գուրթարմագ իչիւն եալան շահիտլիք իթմիշլէր իսէ տէ, հիւքիւմէթ՝ մէրգումըն խանէսինի արաշտըրարագ, մէրգում գասաբըն պիր քիւրքիւնիւ պուլմուշ, վէ տէրունը խանէտէ ճինայէթը մէզգիւրէ հազըրլընտա պաղը նիշանէլէր միւշահէտէ էյլէմիշ տիր․

Գաթիլին տիկէր րէֆիգլէրի օլմագ իհթիմալինէ մէպնի, թահգիգաթա տէվամ օլունըյօր իմիշ․

—

Մապէյնը Հիւմայուն ադըրպասընտան Ցօգթէօր Սէյֆէտթին պաշընըն մէմուրիյէթը մէզգիւրէտէն իսթիֆա իթտիկի մէսմու տըր․

—

Ճէրմէնիա Գիւմիւլճինէլին պէտէ եանընտա կէօրէ, էվվէլքի կիւն Եօլլէնտէն սօնրա Սթամպօլտա իսլամ համմալըն պիրի՝ սըրթընտա պիր խիւք իլէ կիտէր իքէն, Նասըլսա պիր գապիլթէ տօգունմուշ օլմասընտան, մէրգում գապիլթ՝ անիտէ գըլընճը չէքիպ համմալըն գաֆասընը աղըրճա եարալամըշ օլմագլա, համմալըն արգատաշլարը Թօբխանէյէ գապիլթի թէօյմէք իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, պիր մըգտար ասքեր եէթիշիպ մէրգում գապիլթի համմալարըն էլինտէն գուրթարմըշ տըր․

—

Պուլկարիսթան էմարէթի թարաֆընտան Պուգրէշ մասլահաթկիւզարլըղընա Նասպ ու թային օլունան Մ. Նաչէվիչ նամ զաթ՝ սիւֆէրայի տուէլը միւսթագիլէ միսիլլու Բումանիա գրալընըն հուզուրընա չըգարագ, իթիմատնամէսինի թագտիմ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, Բումանիա հիւքիւմէթի պու Թալէպինի գապուլ իթմէմիշ վէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթը միւսթագիլէ օլմայըպ, տէվլէթը Օսմանիյէյէ թապի պիր պէյլիք իտուկինտէն, Նաչէվիչ օլսա օլսա խարիճիյէ նէզարէթի նէզտինէ պիր աճէնթէ օլապիլէճէկինի մումաիլէյհէ պիլտիրմիշ տիր․ Պուլկարիսթանտա վէ Բումէլիի Շարգիտէ Թապ ու նէշր օլունան Պուլկար կազէթալարընըն էքսէրիսի՝ պու մատտէտէն պահսլա, մատամ քի Բումանիա հիւքիւմէթի պիզիմ մասլահաթկիւզարըմըզը գապուլ իթմէք իսթէմէյօր, Սօֆիատաքի Բումանիա մասլահաթկիւզարընա եօլ վէրմէլի վէ Պուլկարիսթան պու հագարէթէ Նազարը դիգգաթի իլէ պագմամալը եօլլու սէօզլէրտէ պուլունմուշլար տըր։

—

Մէմալիքը Օսմանիյէտէ զըրաաթըն սուրէթը ճէրեյանը իլէ թէրագգըյաթընը կէօրմէք մէմուրիյէթիլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան Ֆրանսա ասըրգատէքեարանընտան պիր զաթ՝ քէնտի թէնէզզիւհ վաբօրը իլէ ախիրէն Տէրսաատէթ կէլմիշ տիր․ Մումաիլէյհ՝ եագընտա մէմալիքը Շահանէնին պազը շէհիր վէ գասապալարընը տօլաշաճագ իմիշ։

—

Ագտէնիզտէ Թէեսիս օլունաճագ եէնի պիր թէհաֆփուզխանէնին մահալլինի թաէյինէ մէմուր գօմիսիօն՝ իքմալը վազիֆէ իլէ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ տիր․ Մէզգիւր գօմիսիօն՝ Բատօս ճէզիրէսի գուրպինտէ վագը Սթամբալիա ճէզիրէսինին թէհաֆփուզխանէ ինշասը իչիւն էլվէրիշլի օլտուղունա գարար վէրմիշ տիր․

—

Տիւն Թօբխանէ իսկէլէսինտէ տէնիզտէն պիր ինսան նաշը պուլունմուշ տըր․

—

Զանագ գալէ Բուս գօնսօլօսը Մ. Եագօվիչ տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր․

—

Տիւնքի կիւն Շիրքէթը Խայրիյէ վէ իտարէի Մախսուսէ գօմիսիօնը՝ տէօրտունճիւ տէֆա օլարագ, Թիճարէթ Նէզարէթի տաիրէսինտէ ճէմիյէթ իթմիշ տիր․

—

Տիւն Եէնիշէհիրտէն (Լարիսա) Սթամպօլա 108 նաֆուս իսլամ մուհաճիրի վիւրուտ իթմիշ տիր․

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ

ՖՐԱՆՍՕ-ՕՆԿՐՈՒԱԶ	ՖԷՆԻՔՍ-ՕԹՐԻՇԻԷՆ
Նամ Սիկուրթա Անօնիմ Շիրքէթի․ Մէրքէզի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԱՏԱ․ Սէրմայէսի 20 միլիօն ֆրանգ օլուպ, 10 միլիօնը սանտըղտա մէվճուտ տըր։	Նամ Իմթիյազլը Սիկուրթա Շիրքէթի․ Մէրքէզի ՎԻԷՆՆԱՏԱ․ Սէրմայէսի 2 միլիօն ֆլօրին օլուպ, 100տէ 30ը սանտըղտա մէվճուտ տըր։

Շարգ իչիւն մէրքէզը միւտիրիյէթի Գալաթատա Գարանթինա սօգաղընտա Նումէրօ 11 մաղազա տըր․

(ԹԱՀՐԻՐԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ)

Էֆէնտի,

Վաբօր վէ եէլքէն կէմիսի իլէ կէրէք ուզագ վէ կէրէք եագըն իսկէլէլէրէ կիտէճէք օլան էմթաայը, վէ քէզալիք նէհրտէ վէ գարատա հէր նէրէյէ օլուրսա օլսուն վաբօր վէ բօսթա իլէ կիտէճէք օլան էշհամ վէ գըյմէթի նագտիյէ վէ նագտ ագչէյի սիկուրթա իթմէկէ պալատէ մուհարրէր գումբանեալար թարաֆընտան մէէզուն օլտուղումը իլան իտէրիմ։

Իտարէմէ տախիլ օլան Մ. Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ պաշ աճէնթօ մագամընտա պուլունտա Սիկուրթա ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրըր մախսուս տըր։

Էմր ու էմնիյէթինիզէ մազհար օլմագլըղըմը իւմիտէ, իհթիրամաթը ֆաիգամը գապուլ իթմէնիզի ռճա իտէրիմ։

ՎԷՔԻԼ
ԽՕԺԷՆ ԲԱԲԲԱԲՕՐ

Սթամպօլ
1/13 մայիս 1884

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

[illegible]

Էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէսի վարիտաթը ումումիյէ իտարէսի մահլիւլաթ շիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւզզիքր մահլիւլաթըն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտէթը իլանընտան 1ինճի հաֆթասը օլան իշպու 1300 սէնէսի Նիսանընըն 30նճը բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա թալիպլարընըն գըյմէթը մուխամմէնէսինին չօյրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէսի իլէ պէրապէր իտարէի մէզգիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր, պէտէլը մուաճճէլէյէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրկի գապուլ օլունմայըպ, լիրա 100 ղշ. հիսապը իլէ իսթիհսալ գըլընաճաղընտան 1ինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

․ ․ 1,3 ․ ․ 1250 ․ — Այասօֆիայի սաղիր մահալլէսինտէ Ճէնտի մէյտանը սօգաղընտա Պայիւսատէ աղասը Հիւսէյին աղա վէ Հարէմէյնիւշշէրիֆէյն վագֆլարընտան տէրունինտէ 3 գույու վէ չէհրի 260 ղշ. քիրալը 7 օտայը միւշթէմիլ թէրպիէն վէ թախմինէն 2500 ղըրա պիր գըթա պաղչէնին 12 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

․ ․ 18,20,183,185 ․ ․ 83333 ․ — Պէյօղլունտա Շէյխիւլհարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ ճատտէի քէպիր իլէ Եիւյիւք սօգաղընտա թէրպիէն 300 ղըրա արսատա մէպնի 10 օտա վէ 4 սոֆա վէ 2 գույու վէ 1200 ղըրա պաղչէ վէ պիր մահզէն վէ պրսա տէրունինտէ չէհրի 600 ղշ. քիրալը 3 պապ պարագա վէ 300 ղշ. քիրալը 2 պապ մէնզիլին 6 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի։

․ ․ 1 ․ ․ 30000 ․ — Ագսէրայտա Գըզըլ Մինարէ մահալլէսինտէ Խայիտ էֆ. սօգաղընտա Մէյլանի Ալի աղա վէ Սուլթան Սիւլէյման վագֆլարընտան թէրպիէն 350 ղըրա արսատա մէպնի 13 օտա վէ 3 սոֆա վէ 2 գույու վէ 550 ղըրա պաղչէ վէ պիր խարապ համմամ վէ պիր մահզէն վէ սու խազինէսի վէ մէնզիլին տէրունինէ ճարի նըսֆ մասուրա մաի լէզիզի միւշթէմիլ խարապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի մահլիւլտէն վէ նըսֆը տիկէր հիսսէսի տախի նէթիսի թարաֆընտան ֆիւրուխթ օլունաճաղը։

․ ․ 49 ․ ․ 5500 ․ — Մաճունճը գուրպինտէ Սէյտ Հալիֆա մահալլէսինտէ չուգուր պօսթան սօգաղընտա տէրունինտէ պիր գույույը միւշթէմիլ թէրպիէն վէ թախմինէն 8000 ղըրա պիլա տուվար պիր գըթա պօսթանըն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 22 պուչուգ սէհիմ հիսսէսի։

․ ․ 5,77 ․ ․ 5000. — Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ Իւչլէր մահալլէսինտէ Սու Թէրազիսի սօգաղընտա Իւչլէր ճատտէսինտէ Ֆաթիհը Եէմէն Սինան բաշա վագֆընտան թէրպիէն 100 ղըրա արսատա մէպնի 5 օտա վէ պիր սոֆա վէ պիր գույու վէ 60 ղըրա պաղչէ թահթընտա պիր տիւքքեանը միւշթէմիլ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին բուտ հիսսէսի։

․ ․ 58 ․ ․ 3000. — Պէպէքճզարիյէսինտէ Քիւչիւք Պէպէք ճատտէսինտէ Սուլթան Ահմէտ Խանը Սալիս

վագֆընտան պիր գույու վէ 50 զըրա արսասը մէյանի պիր պարագալը միւշթէմիլ թէրպիէն 800 զըրա մուգատէմա թարլա էլեէմ պիր գըթա պաղչէ մահալի ։

.. 88 .. 7500 — Իւսկիւտարտա Քէրճէ Տէտէ մահալլէսինտէ Թօփ Թաշը ճատտէսինտէ Մալաթիալը Իսմայիլ աղա վագֆընտան թէրպիէն 70 զըրա արսասը մէյանի պիր օտա վէ 60 զըրուչ քիրալը խարապ ախչապ պիր պապ հէլվահը տուքքեանընըն սուլիւս հիսսէսի ։

. . 36 . . 3000. — Գասըմ բաշատա Պէտրէտտին պէյ մահալլէսինտէ Եաղմուր սըյըրան սօգաղընտա խիմմ էլհաճ Հիւսէյին էֆէնտի վագֆընտան թէրպիէն 75 զըրա արսասը մէյանի 3 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 45 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլ ։

. . 7 . . 4593. — Թօփխանէտէ Տէֆթէրտար էպուլֆէթհ մահալլէսինտէ Թիւրպէ սօգաղընտա Նէֆսի Հարէմէյնի շէրիֆէյն վագֆընտան թէրպիէն 80 զըրա արսասը մէյանի 3 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 90 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին 4 հիսսէ իթիպարը իլէ 1 պուչուգ հիսսէսի ։

. . 53 . . 3000. — Տավուտ բաշա մահալլէսինտէ Ջամուչ համմամը սօգաղընտա Ապուպէքիր բաշա վագֆընտան թէրպիէն 150 զըրա արսասը մէյանի 2 օտա վէ պիր գույու վէ 50 զըրա աշըգլըղը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ վէ արսանըն պիր գըթա թէմէսսիւք իլէ պիւթիւնի վէ պիր գըթա թէմէսսիւք իլէ նըսֆ հիսսէսի ։

. . 12 . . 2500. — Գասըմ բաշատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Թիւրպալի Տէտէ Թիւրպէսի սօգաղընտա Հարէմէյն կէտիքբաշը վէ Գասըմ բաշա վագֆլարընտան թէրպիէն 80 զըրա արսասը մէյանի ֆէվգինտէ 4 օտա վէ չէհրի 150 զըր. քիրալը քէարկիր պիր պապ պէրպէր էլեէմ սիրքէճի փապրիգասը վէ ֆէվգինտէ 4 պապ պէքեար օտալարընըն 10 հիսսէտէն պիր հիսսէսի ։

. . 25,27,29 . . 5000. — Գալաթատա Եաղըճը մահալլէսինտէ Տիւպէք սօգաղընտա Մուէյյէտզատէ աֆիֆէլը վագֆընտան թէրպիէն 160 զըրա արսասը մէյանի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 215 զըրա պաղչէ վէ պիր սարընճը միւշթէմիլ չէհրի 160 զըր. քիրալը 2 գըթա արսա վէ պիր պապ մէնզիլին սուլիւս հիսսէլէրի ։

. . 3 . . 1875. — Գալաթ գուրպինտէ Հաճը Իսա մահալլէսինտէ Գասսապլար իչի սօգաղընտա թէրպիէն 60 զըրա արսասալէ ֆէվգինտէ պիր օտա վէ պիր գույուլը միւշթէմիլ սէնէվի 1800 զըր. քիրալը ախչապ պիր պապ գասսապխանէ տուքքեանընըն 120 սէհիմտէն 15 սէհմի ։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իկի հիզատա պուլունան րագգամլար՝ մահալլէլէրին նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Սատրազամ հազրէթլէրինին էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտտիւքլէրինի տիւն եազմըշ իտիք ։

Մէպուսլին պէյանընա կէօրէ, միւշարէլէյհ հազրէթլէրի՝ Թէփտիրը հավա իչիւն Պօյազ իչինտէ Սարըեարտա պուլունան հարէմինին նամզաճըլըղը քէսպը չիֆաթէ էյլէմէսինտէն նաշի օ կիւնիւ Պապը Ալիյէ կիտմէմիշ, վէ էօյլէնտէն սօնրա Մապէյնէ կիտտուպ, կէճէ սաաթ 3է գատար օրատա գալմըշ տըր ։

— Թարիֆտէ պուլունան բօլիթիգա մէվգուֆլարինինտէն տահա Մահմուտ Ճէլալէտտին բաշանըն վէֆաթը խապէրի քէսպը թէհագգուգ էյլէմիշ տիր ։ Մուսահիպէյհ՝ Թիֆօ խասթալըղընտան վէֆաթ էյլէմիշ տիր ։

Տիւնքի Մպէպուպ՝ Էօսբէրեանին պու հավատիսինի թաստիգլէ, էրինէ Թարիֆտէ պուլունան տահա Նուրի բաշանըն տախի ազրընա լըֆքեթ կէլտիկինի ինկիլիզ կազէթալարընըն մալումաթընա իսթինատէն եազըյօր իսէ տէ, մումայիլէյհին էվէլճէ վէֆաթ իթմիշ օլըղընտան, պու հավատիսին եանլըշ օլըղը տէրքեարտըր ։

— Արազի գանուննամէսինին 71ինճի մատտէսի մուճիպինճէ, պիլա էօղր 3 սէնէ թէրքէ ու թաթիլ իտիլէն արազինին ասհապընտան թարուի միրի եանի քէնտի գըյմէթը ասլիսի իլէ թէքլիֆ օլունարագ, գապուլտէն իսթինքեաֆ օլունտըղը հալտէ պիլմիւզայէտէ թալիպինէ իհալէսի իքթիզա իտէր իսէ տէ, Էտիրնէ վիլայէթի էհալիսի վիլայէթին Բուլղար թարաֆընտան էտնաի իշղալընտա զարարտիտէ օլուգլարընտան, մատտէի մէզքիւրէ հուքմինին 300 սէնէսի իպթիտասընտան 302 սէնէսի նիհայէթինէ գատար 3 սէնէ իճրաընտան սարֆը նազար օլունմասը, վէ սաիր իսթիլա կէօրէն մահալլէրճէ տախի սուրէթը մէչրուհէ վէճհ իլէ մուամէլէ իտիլմէսի խուսուսընտա իրատէի Սէնիյէ սատտուր իթտիկի՝ պու կիւն նէչր օլունան պիր իլանը րէսմիտէ պէյան գըլընմըշ տըր ։

— Սէնաաթ վէ զըրաաթ միւթեալլիգ քեաֆֆէի թէէլիֆաթը թէրճէմէ իթմէք իւզրէ, թիճարէթ նէզարէթինտէ «Զըրաաթ վէ Սէնայի թէրճէմէ Օտասը» նամը իլէ 2 թէրճէմէ օտասը քիւշատ օլունա, վէ Զըրաաթ թէրճէմէ Օտասը՝ թիճարէթ նէզարէթի միւսթէշարը Նորատէնկիւխիւ, վէ Սէնայի թէրճէմէ Օտասը տախի Նաֆիա միւսթէշարը Սէպպուհ էֆէնտիլէր հազարաթընըն թահթը իտարէլէրինտէ պուլունմասընա իրատէի Սէնիյէ սատտուր իթտիկի իչիտիլմիշ տիր ։

— Մէքթէպը հուգուգը Շահանէնին իմթիհանլարընա տիւնտէն իթիպարէն պաշլանմըշ տըր ։

— Պահրիյէ Նազըրը Հասան բաշա հազրէթլէրի՝ տիւչար օլտըղը նամիզաճըլըգտան նաշի պիր գաչ կիւնտէն պէրու մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէմէմէքտէ իմիշ ։

— Պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ պուլունան Խարիճիյէ նէզարէթի մուհասէպէճիսի Խորեան Գրիգոր էֆ. հազրէթլէրի՝ պու քէրրէ քեսպը սըհհաթ իտէրէք, մահալը մէմուրիյէթինէ տէվամէ պաշլամըշ տըր ։

— Թէլէկրաֆ փապրիգասընտա պու քէրրէ իմալ օլունան պիր նէվի չալար սաաթ՝ խաքիբայի Շահանէյէ արզ օլունմագ իւզրէ իմիշ ։

Քեաֆֆէի էտէվաթը Օսմանլը մամուլաթը օլան մէզքիւր սաաթ՝ մազհարը թագտիրը Շահանէ օլտըղտա, թէլէկրաֆ մէրքէզլէրինտէ իսթիմալ օլունմագ իւզրէ 100 ատէտի պիրտէն իմալ օլունաճագ իմիշ ։

— Զաթը հազրէթը Բաթուշահի՝ կէրչ Օսմանլը գօնսօլօսը սապըգ Երուսաղ Պօնկօվսքի էֆէնտի իլէ զէվճէսինին մուհարէպէի ախիրէտէ Օսմանլը եարալըլարը հագգընտա սէպգաթ իտէն հարէքեաթը ինսանիյէթքեարանէլէրինէ միւքեաֆաթէն, մումաիլէյհին իքի էվլատլարընը Մէքթէպը Սուլթանիտէ թէտրիս օլունմալարընը վէ իճապ իտէն մէսարիֆին ճէպը Հիւմայունտան թէսվիյէսինի էմր պույուրմըշլար տըր ։

— Պասմաճըլըգ իտէն Ղազարոս նամընտա պիր չախս՝ Խօտրգէլէգ կիւնիւ Հայտար բաշա սէյրանկեահընա կիթմիշ օլան պիր խըլամ գայըգճը փամիլեասընըն 7 եաշընտա վէ Հօտիչէ նամընտա պիր գըզընը թէնհա պիր մահալէ կէօթիւրէրէք, մէզպուրէյէ ֆիւլը շէնի իճրա իթմիշ օլտուղընտան, մէրգում՝ թէրտէսիմ, վէ իւսկիւտար հապսխանէսինտէ թէվգիֆ իտիլմիշ տիր ։

— Ալէմտաղը սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Մ. Թեսմա՝ տիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, Խարիճիյէ միւսթէշարը Տաւէան Ցարութիւն էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ պիր միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ տիր ։

— Բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ պիր պուչուգտա Գարուտաղ ճիվարընտա պիր զէլզէլէ վուգու պուլուպ, Բէրամ, Միչաչօն վէ Գասաթէլլի գարիյէլէրինի խարապ իթմիշ տիր ։ Բէրամտատա հէման հիչ պիր էվ գալմայըպ էրգըլմըշ վէ Գասաթէլլիտէ տէ բէք չօգ եէրտէն սուլար ֆըշգըրմըշ տըր ։ Րիվայէթէ կէօրէ 7 նէֆէր չօճուգ էրգըլնթը ալթընտա գալմըշլար վէ էհալի տաղլարա գաչմըշլար տըր ։

Օրալարտա 10 կիւնտէն պէրու սալլանթըլար օլույօր իմիշ իսէ տէ, պէօյլէ պիր ֆէլաքէթ քիմսէնին ֆիքրինտէն կէչմէյօր իմիշ ։

— Իզմիր բօլիս միւտիրիյէթինտէն վէրիլէն մալումաթա կէօրէ, բուլի ապրիլի 15ինճի կիւնիւնտէն նիհայէթինէ գատար 15 կիւն զարֆընտա բօլիթա վարօգլարը իլէ իզմիրէ 854 եօլճու միւրուր իտուպ, պունուն 677 նէֆէրի թէպաաի էճնէպիյէտէն պուլունմուշ տըր ։ Մէրգումուն եօլճուլարըն 41 նէֆէրի թէզքէրէսիզ վէ 68 նէֆէրինին տէ քիմիսի բասաբօրթսըզ վէ քիմիսինին բասաբօրթը հէչսիզ օլտուղունտան, հագգլարընտա մուամէլէի լազըմէ իճրա օլունմուշ տըր ։

— Շարգի Րումէլի միլիս աւքէրի գօմանտանը Տրիկալաքի բաշա՝ ալտըղը էմիր մաֆուսա մուճիպինճէ տիւն ապտալ չէհրիմիզէ վիւրուտ իթմիշ տիր ։

— Իզմիրտէն եազըլըղընա կէօրէ Էօտէմիշ ճիվարընտա պիր հայտուտ չէթէսի զուհուր իթմիշ իսէ տէ, իթթիխազ օլունան թէտապիրի սայէսինտէ էշգըյանըն էլպաշըլարընտան 4իւ գաթլ իտիլէրէք մէզքիւր չէթէ տարմատաղըն իտիլմիշ տիր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 20 Մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-7/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	08-5/8
» » գարանտը	08-5/8
Իսթիգրազ 65	10-3/4
» 69	09-5/8
» 71	68-1/4
» 72	16-1/2
» 73	08-5/8
Օսմանլը Պանգասը	16-1/4
Րուսիա իսթիգրազը	92-3/4
Մըսըր տայ. մուէթա հըսէ	64-1/4
» իսթիգրազը	90-1/4
Ցաիրա Սանիէ (Մըսըր)	62-5/8
Իօչիլա իսթիգրազը (Մըսըր)	-
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	103-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25.40

Բարիզ 20 Մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	78-57 1/2
» » % 5	107-60
Օսմ. էսհամը աչըլըը	08-75
» » գարանտը	08-67 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	52-
» 69	48-
» 73	44-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	44-75
Օսմ. Պանգասը	658-75
Գրէտի Լիօնէ	571-25
Գրէտի Ֆօնսիէ	1323-75
Լիօն ագսիօնը	1241-25
Սուէյչ ագսիօնը	2095-
Րուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսհամը	96-60
Մըսըր ֆօնտ. մուէթա հըսէ	322-50
Մաճարիսթան էսհամը	-
Ետուան 6 % 1879	365-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-20

Վիէննա 20 Մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	122-25
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	21-

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումմ. տիւն ագչ. գար.	09-21
Գու սապահ աչըլըը	09-22
Մըսըր մուէթթահըտէ. գար.	70-25
Գու սապահ աչըլըը	71-05
Իսթիգր. 65 (մուէթօն)	58-
» 65	54-50
» 69 (բինար	47-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)	17-
» 73	43-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	45-75
Ագչէ Փայիֆի	7-
Րէբօր Ղըչ.	20-
Հէվալէսիզ »	27-1/2

ԲԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-20
Սթամպօլ պանգասը	6-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-04
Թրամվայ	3-12 1/2

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զըրչ.տան	Ղչ. Բր.
Գէյազ մէճիտիյէ Փարէսը	108-07
Մէթալիք »	100-20
Զէյլիք »	102-20
Ալթըլըգ »	102-35
Գագըր »	760-
Գայմէ	2000-
Ինկիլիզ լիրասը	110-01
Ֆրանսըզ ալթունը	87-23
Բօլ	90-06
Գրէմից ալթունը	81-10
Գարպօն գայմէսի	8-93

ԻԼԱՆԱԹ

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ
իլաճընըն իսթիմալիլէ
ՏԻՇ ԱՂԸՐՍԸ ՔԵԱՄԻԼԷՆ ՏԷՖ ՕԼՈՒՐ
Ֆրանսանըն ժիրօնտ էյալէթինտէ վագը Սուլագ մանասթըրընըն
ՊԷՆԷՏԻԳԹԷՆ ՐԷՀԱՊԻՑԷՆԸ ՄԻԽՀԹԷՐԷՄԷՍԻ
ՊԱՇ ՐԱՀԻՊԻ ՏՕՄ ՄԱԿԻՒԼՕՄ

Էն եուքսէք միւքեաֆաթ օլարագ 1880տէ Պրիւքսէլտէ 2 ալթըն միտալեայա մազհար օլմուշ վէ Պաշ րահիպ Բիէր Պուրսօ Թարաֆընտան **1373** սէնէսինտէ իխթիրա օլունմուշ .

Ο ՏԸ ՁԷՆՕՊԻ
(եանի Ջէնօպիա Սույը)

Սաչլարա քէնտի էվվէլքի րէնգլէրինի վէրմէք իչիւն մանէնտի օլմայան պիր սու օլուպ, ազ կիւն իչինտէ սէմէրէսի կէօրիւնիւր վէ իսթիմալի գօլայ տըր ։ Պու սու պօյա օլմայըպ, ալա պիր էճզալը սու տըր քի, սաչլարը գուվվէթլի վէ պագը թութար, վէ անլէրէ էվվէլքի րէնգլէրինի վէրիր ։

ԼԱՀՕՐԸՆ ԲՈՒՏՐԱՍԸ

Եարըըզգան, եումուչագ վէ բարլագ տըր ։ Լահօրըն Բուտրասընտա հէմ բիրինճ բուտրասընըն վէ հէմ տէ էլան չօգ գուլլանըլան եարըըզգ բուտրանըն խասսէլէրի մէճմուու տըր ։ Իչպու բուտրա տայմա գուլլանըլտըղըտա, տէրիյէ պիր կիւզէլլիք վէ բարլագլըգ վէրիր վէ պօզուլմագտան վըգայէ իտէր ։ Իչպու բուտրատան ճիւզի պիր մըգտար՝ թէզմիլ պիր «սուարէ»յէ քիֆայէթ իտէր ։ Մէզքիւր բուտրա պիր լիֆ իլէ սիւրիւլտիւքտէն սօնրա, իճապ պիր պէզ իլէ վէ եախօտ եումուչագ պիր Ֆըրչա իլէ սիլինիր ։

ՏՕՔԹՕՐ ՐԻՇԱՐԸՆ ՊՕՄԱՏԸ

Բէք միւքէմմէլ պիր պօյա օլուպ, գուլլանմագտան էվվէլ սաչլարը եըգամագա հաճէթ օլմագսըզըն, սաչ ու սագալը պօյար վէ տէրիտէ հիչ լէքէ պըրագմազ ։

1807տէ մուէսսէս գումբանիա Ռէմուսի ա. ճէնթէ **ԱՍԷԿԷՆ** Պօրտօտա Հիւկիւրի սօգաղընտա Նօ. 3

Սթամպօլըն պիւճիւմլէ լավանտաճը վէ էճզաճը տուքքեանլարընտա պուլունուր ։

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

Պունտան ագտէմ կազէթամըզըն թէֆրիգա գըսմընտա տէրճ օլունուպ խիթամ պուլան վէ մուախխէրէն քիթապ չէքլինտէ պասըլարագ ճիլտլէթիլէն ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ սէրլէվհալը հիքեայէի նէֆիսէնին 1ինճի վէ 2ինճի ճիլտլէրի 10ար զըրչ.ա Պաղչէ գաբուսընտա Սուճը Ցակոբ աղանըն տուքքեանընտա ֆիւրուխթ իտիլմէքտէ օլմագլա, էրպապը մէրագըն հիքեայէի մէզքիւրէյի միւթալէայէ միւսարէաաթ իտէճէկլէրի իչթիպահ օլունմամագ ։

Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէն կէլէն իլան

Քէօմիւր անպարընըն պիր սէնէլիք խարճըսի իչիւն ալընաճագ օլան ալթմըչ պին գըյէ քէօմիւրին պէհէր ճէտտի եուզ գըյէսի զըրը վէ սըրա քէօմիւրինին տախի օթուզ զըրչութա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, գարարը գաթիսի իչպու մայիսը Բումինին 3ն տէօրտունճիւ բազար էրթէսի կիւնիւ միւզայէտէ կէլինէճէկտէն, թէհզիլէն իթա խուէնլէրին եէվմը մէզքիւրտէ Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

5 մայիս 300 3—2

Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը խազրէսինտէն կէլէն իլան

Հիճազ վէ ճէվամիի շէրիֆէ իչիւն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն 2 նէվ վէ մալում էլ ատէտ սիբիիրկէտէն Հիճազա մախսուս նէվինին պէհէր ատէտի 122 վէ ճէվամիի շէրիֆէյէ մախսուս նէվինին տախի պէհէր ատէտի 76 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղընտա վէ չէհրը ճարիի Բումինին 9ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր, վէ էրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլ գըլընըր իսէ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ խուսուսէճէկինէ պինաէն, Նօգսանը իլէ իթա վէ իմալա թալիպ օլանլարըն զիքր օլունան կիւնլէրտէ Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը խազրէսինէ կէլմէլէրի ։

7 մայիս 300 3—2

Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէն կէլէն իլան.

Մաթպախը ամիրէնին պիր սէնէլիք խարճըսի իչիւն լիւզում կէօրիւնէճէք լահմ վէ միւթէֆէրրիաթընըն միւնագասասընա իչպու մայիսը Բումինին 5ն իքինճի ճումաա էրթէսի կիւնի պաշլանաճագ օլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն մէզքիւր կիւնտէն իթիպարէն Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

5 մայիս 300 3—3

Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը խազրէսինտէն կէլէն իլան

Թապ վէ թէճլիտինէ լիւզում կէօրիւնէն 18 գըթա տէֆթէր իլէ 210 ճիլտ իրատ վէ թէէմին վէ հէվալէ չէքի վէ 10թօփ եէվմիյէ ժուրնալլարը նիւմունէլէրինին ախզօլունուպ, վէ եօմանը պէյազ մէճիտիյէ 19 զըչ. հիսապը իլէ իթա գըլընմագ չարթը վէ միւնագասա բուսուլլասընտա մուհարրէր չէրաիթը սաիրէ իլէ իճրա օլունան միւնագասալարընտա ժուրնալլարըն պէհէր թօպու 100 վէ պէհէրի 100 վարագ օլմագ իւզրէ չէքլէրին պէհէր ճիլտի 16 վէ 160 վարագլը տէֆթէրին պէհէրի 65 վէ140վարագլը տէֆթէրին պէհէրի 60 վէ 120 վարագլըըն պէհէրի 55 զըրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, վէ իչպու մայիսին 7ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր վէ էրթէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլ գըլընըր իսէ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ օլունմայաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը խազրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր ։

5 մայիս 300 3—3

Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէն կէլէն իլան

Էրզագ անպարընըն պիր սէնէլիք իչիւն լիւզում ինկիլիզ բիրինճինին միւնագասասընա իչպու մայիսը Բումինին օնընճը բէնճշէնպիհ կիւնիւ պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն էվվէլ մը մէզքիւրտէ Խաչինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

5 մայիս 300 3—3

Շուրայի Պահրիյէտէն կէլէն իլան

Ասաքիրը պահրիյէի Շահանէ իչիւն 300 սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա միւպայաասը իգթիզա իտէն լահմին չէրաիթը մուգարրէրէսի վէճհլէ միւնագասասը իճրա գըլընաճաղընտան, իթանընա թալիպ օլանլարըն միւնագասա պուլունմագ իւզրէ իչպու մայիսին 10ընճը բէնճշէնպիհ կիւնիւնտէն 17ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի ։

8 մայիս 300

Իւսկիւտար իճրա տաիրէսինտէն կէլէն իլան

Էմին պէյին տէյնինէ մուգապիլ Արիֆէ հանըմ եօհտէսինէ վէֆաէն ֆէրաղ իթմիշ օլտուղը թահթա գալէ ճիվարընտա Բիւլթէմ բաշա մահալլէսինտէ Զավուչ պաչը սօգաղընտա քեարին 26 նումէրօլու պիր պապ վագըֆ քեարկիր չուլթը մաղազասը կէտիկի նըսֆ հիսսէսինին ֆիւրուխթը մահքէմէ օլմագլա, Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա միւզայէտէսինէ միւպատէրէթ օլունաճագը Իւսկիւտար իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունուր ։

8 մայիս 300

Տախիլիյէ Մուհասէպէսինտէն կէլէն իլան

Պապը Ալի տէրունինտէ պուլունան լօգանթանըն սէնէվի 72 լիրա պէտէլը իճարէ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, վէ իչպու չէհրը մայիսին 15ինճի կիւնինի գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, պունտան զիյատէ թալիպ օլաճագլարըն չէրաիթինի անլայըպ բէյ վուրմագ իւզրէ Տախիլիյէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱՃԵԱՆԸՆ
ԵԷՆԻ ՄՈՒԱՅԷՆԷԽԱՆԷՍԻ

Տօգթօրը մումայիլէյհ՝ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն քէյֆսիզլէրէ հէր վէճհլէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, պու տէֆա քէնտի խասթա գապուլ իտէճէք մահալինի Գալաթատա Գարաքէօյ ճատտէսինտէ Գօնսօլիտօճի եանի Գօմիսիօն խանընըն գարըսընտա 13 նումէրօլը խանէյէ նագլ իթմիշ օլուպ, հէր կիւն պիլա միւսթէսնա սապահտան աքշամա գատար պուլունաճագ, վէ ֆըքէնկի, պէլ սուգուգլուղը վէ ուսուլ ալաթը թէնասիւլիյէյէ սաիր (Ժէնէփական գօրծարանաց վերարերեալ) քէյֆսիզլիքլէրէ տիւչար օլան խասթալարա գապուլ վէ թէտավի իտէճէքտիր ։

15—15

ՖԷԼԷՔ

Իչպու բիսալէի միւֆիտէնին՝ Տէլէմագ թէրճէմէսինէ տէվամ օլունմագտա օլտըղը հալտէ, իւչինճի սէնէսինին պիրինճի ճիւզի քէմաֆի իւս սապըգ միւսավվէր օլարագ պու տէֆա նէչր օլընտը ։

—

ՍԷԱՏԷԹԻ ԻՆՍԱՆԻՅԷ

Ինսանըն թէվէլլիւտտէն վէֆաթընա գատար սէաատէթի հալ իւզրէ եօմ կէչիրմէսինին թարիգ վէ թէտպիրինի միւպէյյին, վէ թէմիզ քեաղըտ իւզէրինէ օլարագ 12 բէսիմտէն վէ 62 պաթալ սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր րիսալէ տիր ։

Ֆի 6 զըրուչ

—

ԴԱՅՄԷՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻՖ
ԳՕՃԱ ՊԱՇԸԼԸՂԸ

Էսկի ատէմլէրին աթվար ու միւչվարընը նագլ իտէն 62 պաթալ սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր րիսալէ տիր ։

Ֆի 6 զըրուչ

—

ԳԱՎԱԻՏԻ ՆԱԳԼԸ ՀՈՒՐՈՒՖ

Օսմանըճա լուղէթլէրի էրմէնի հուրուֆաթընա նագլ իթմէնին պիր գաիտէի միւթթախէզէսինի չամիլ 64 սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր րիսալէճիք տիր ։

Մահալլը ֆիւրուխթ

Իսթանպօլտա Մէրճանտա 33 նումէրօլը Աչճեան քիթապխանէսի ։

Մահմուտ բաշատա 233 նումէրօլու Զիւլինկիրեան Քիթապխանէսի ։

Քէօբրիւ պաշընտա քիթապխանէի Օսմանի ։ 5—5

ԽԱՍԹԱԼԸԳ ՊԻՐՏԷՆ ՊԻՐԷ ՆԱՍԸԼ ԻՍՋԻՐԻՄԻՋԷ ԿԷԼԻՅՕՐ

Նասըլ քի պիր խըրըըզ պիզէ կիրէճ սայար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կիւլլէ սուրէթա իսթիլա միւզէ հիւճիւմ իտէր ։ Պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար՝ կէօյիւստէ վէ գապուրգալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիլէ աղրը տույարլար ։ Իսթէրլէրինէ օսանճ կէլիր վէ ույումագ իսթէրլէր . աղըզ՝ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր ։ Տիլլէր եափըշգան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր, իչթահը գաչըր, խասթա սինէսինտէ պէօյլէ պիր աղըրլըգ վէ պաղէն պիր զաաֆ վէ թօյմազ պիր աճլըգ տույար, կէօզլէր սոլար, բարմագլարըն ուճլարը սօուր վէ նէմլէնիր ։ Պիր ազ վագթ սօնրա պիր էօգսիւրիւք պաշլար, վէ պու էօգսիւրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սօնրա պէլզիմէ պիր պալղամլա կէլիր ։ Խասթա տայմա պիր եօրկունլուգ տույար, վէ պէյնուտէ ույումագ իսթէր . պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվէթ վէրմէզ ։ Պատէհու իւզիւնէ պիր թէթիգլիք կէլիր վէ հէր չէյի ֆէնա կէօրիւր ։ Պիրտէն պիրէ այագա գալգտըղընտա, պաշը տէօնէր, ինգըպազը օլուր . տէրիսի կեահ գուրու վէ կեահ սըճագ տըր . գանը գաթըլաշըր ճէվէլանը աղալըր . կէօզլէրինին աքըը սարը պիր րէնկ ալըր, խըրրը աղ տըր վէ զօր օլուր . պունտան մաաատա թօրթուլու տըր ։ Խասթա՝ եէմէքի եէմէյի էքսէրիա տիչարը վէրմէյէ մէճպուր տըր . պու իսթիֆրաղլարտան ալըը աղըզտա պագը աճը վէ պազէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուսսուրգտան սօնրա էքսէրիա եէրէք չարբընթըլը կէլիր . խասթանըն կէօզլէրի զայըֆլար, վէ կէօզլէրինին էթրաֆը տայմա լէքէլէր պուլունուր . պէօյլէ պիր եօրկունլուգ վէ զայըֆլըգ տույար ։ Պիւթիւն պու ալամէթլէր սըրա իլէ մէյտանա չըգար ։ Տէրլէր քի, էհալինին իւչ բայընըն պիր բայը չու եա պու թարզլա մէզքիւր խասթալըղա միւպթէլա տըր ։ Պազը հէքիմլէր պու խասթալըղը թապիաթը իւզէրինէ էգսէրիա եանըլմըշլար տըր ։ Պազըլարը պիր էֆէրը խասթալըղը, պազըլարը հազըմսըզլըղա վէ նիւհայէթ քիմի սարըլըղ ալը թէտավի իտիյօրլար, պազըլարը տախի մուավաֆագ թէտավիլէրինտէն հիչ պիր մուվաֆաք օլմամըշ տըր ։ Մամաֆիհ «Մատամ Սէյկէլին Շիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուսատա թէմամըյլա խասթալըղը էյի իտէր ։

Հազըմսըզլըգ րէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, րէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըրգ թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր ։ Սէյկէլին չուրուպը էն միւչքիլ ահվալտէ մուգտէտիր պիր մուալիճէ տիր ։

Սահիպի Ա. Ճ. ՀՕԻԱԹ
2 Ֆարինկտըն Րօտ Լօնտրա Է. Գ

Պէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլըն պիւճիւմլէ պաշլըճա էճզախանէ վէ սաէչար տուքքեանլարընտա պուլունուր ։

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէաթ իչիւն Գալաթատա Վօյվօտա գուլլուգինտէ Եուքսէք Գալտըրըմտա Ն. 95–97տէ Ռումուզի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Ետմօնտ Գարուանյա միւրաճաաթ թմէլի տիր ։

ՊԱԳԳԱԼԻՅԷՅԷ ՏԱԻՐ

ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Սթամպօլտա Պալըգբազարընտա Թահմիզ սօգաղընտա չէչմէնին գարշըսընտա նումէրօ 59.

Տէօրտճեան Մելքոն էֆէնտինին մաղազասընտա պագգալիյէյէ տաիր հէր նէվ մալլար, մէժլա, աթի, ալա վէ էն էյի (մարթինիգա) գահվէ, Մարսիլեա վէ Թրիէսթէ չէքէրի, էնվաի ըսբարմաչէթլէրտէն մաատա Ֆրանսանըն ֆուրնիյէ ճինսի, Սիպիրին Թազէ վէ նէֆիս եաղը, Նաբօլի մագարնասը, Ճէնօվա վէ Նաբօլի չէհրիյէսի, Մախսուսիյէ վէ Րիզօն բիրինճի, բիչլին վէ զայէթ լէզիզ չալը ֆասուլեասը վէ նօհուտ, Թաթլը վէ խամուր իչլէրինէ մախսուս էյի ուն, նիչասթա վէ արարօթ, Գանտիա վէ Այվալըգըն ալա սապունը, Լօնտրա վէ Մարսիլեա գօլասը, Ամէրիգա կազը, Լօնտրանըն ալա չիվիթի, գօնեագ վէ սաիր միւսքիրաթ, սօտա, թազէ գուրու ըսթագօզը վէ գուրու սարտէլյասը, Այվալըգըն ալա զէյթին եաղը, թարխանա վէ պուլկուր, վէլհասըլ պագգալիյէյէ տաիր հէր նէվ մալլար էն էյի ճինսլէրի իչպու մաղազա ֆիրուխթ օլունըր ։

Պինաէնալէյհ սըրարըչլար՝ սուրէթը միւքէմմէլէ վէ մունթազամէտէ իճրա օլունուր ։

Ֆիյաթլար էհվէն տիր ։

ՎԷՐԷՍԻՅԷ ԽՕՏ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ
ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՃԱՆ